

SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ ZNOJMO s.r.o.

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Zhodnocení finančních zdrojů a grantového řízení Nadace Terezy Maxové dětem v letech 2006–2009

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Martina PROCHÁZKOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Zuzana NĚMCOVÁ**

Znojmo, 2011

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma Zhodnocení finančních zdrojů a grantového řízení Nadace Terezy Maxové dětem v letech 2006–2009 jsem vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Zuzany Němcové a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v seznamu použitých zdrojů.

Ve Znojmě dne 27. 4. 2011

Martina PROCHÁZKOVÁ

Poděkování

Rada bych poděkovala vedoucí bakalářské práce, Mgr. Zuzaně Němcové, za podporu, cenné rady a konzultace, kterými přispěla k vypracování mé bakalářské práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor **Martina PROCHÁZKOVÁ**
Bakalářský studijní program **Ekonomika a management**
Obor **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Název: **Zhodnocení finančních zdrojů a grantového řízení
Nadace Terezy Maxové dětem v letech 2006–2009**

Název (v angl.): **Evaluation of Financial Resources and Grant Management of the Tereza Maxová
Foundation in Yers 2006–2009**

Zásady pro vypracování:

Hlavním cílem bakalářské práce bude popsat a zhodnotit zdroje financování a grantovou podporu Nadace Terezy Maxové dětem v letech 2006–2009. Dílčím cílem bakalářské práce bude popsat neziskový sektor a fungování nadací v České republice (teoretická část bakalářské práce).

V praktické části bakalářské práce bude zahrnuto zhodnocení příjmů a grantů nadace v letech 2006 až 2009 na základě dat získaných zejména z výročních zpráv nadace, tedy analýza toho, kolik peněz získala nadace do rozpočtu z dárcovství, veřejných sbírek, DMS atd. a jak funguje její grantové řízení. Budou porovnány příjmy a poskytnuté granty v jednotlivých letech a vše bude znázorněno graficky. Bude posouzen přínos jednotlivých akcí a projektů organizovaných nadací (např. projekt TERIBEAR).

Rozsah práce: 40–50

Seznam odborné literatury:

1. Česko. Zákon č. 227 ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 80, s. 4730–4739. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1997/sb080-97.pdf>>. ISSN 1211-1244.
2. Nadace Terezy Maxové dětem. *Výroční zprávy - Nadace Terezy Maxové* [online]. ©2009-2010. Dostupné z WWW: <<http://www.terezamaxovadetem.cz/o-nadaci/vyrocnizpravy/>>.
3. POTŮČEK, M., et al. *Veřejná politika*. Praha: Slon, 2005. 399 s. ISBN 80-86429-50-48.
4. REKTOŘÍK, J., et al. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

Datum zadání bakalářské práce: květen 2010

Termín odevzdání bakalářské práce: květen 2011

Procházková Martine
Martina PROCHÁZKOVÁ
autor

Němcová
Mgr. Zuzana NĚMCOVÁ
vedoucí bakalářské práce

Fuchs
Prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
rektor SVŠE Znojmo

Abstrakt

Tématem této bakalářské práce je zhodnocení finančních zdrojů a grantového řízení Nadace Terezy Maxové dětem v letech 2006–2009. První část práce se zabývá vysvětlením pojmů, které souvisí s neziskovými organizacemi, dále je zde popsáno rozdělení neziskových organizací v České republice a definice nadace. Druhá část popisuje dvě konkrétní nadace, Nadaci táta a máma a Nadaci Terezy Maxové dětem, a třetí část se zabývá finančními zdroji, které nadace získaly od fyzických osob, od právnických osob, z veřejných sbírek v období 2006–2009. Součástí této kapitoly je i analýza způsobu přerozdělování nadačních příspěvků.

Klíčová slova

nadace, finanční zdroje, grantové řízení, Nadace Terezy Maxové

Abstract

The theme of this thesis is the evaluation of financial resources and grant management of Tereza Maxova's Foundation in the years 2006–2009. The first part deals with the explanation of terms related to non-profit organizations, there is also described the distribution of non-profit organizations in the Czech Republic and the definition of the Foundation. The second part describes two particular foundations, the Foundation Dad and Mom and Tereza Maxová's Foundation for Children. The third part deals with financial resources that foundations received from individuals, corporations, public collections in the 2006-2009 period. The analysis of redistribution of grants is a part of this chapter as well.

Key words

foundation, financial resources, Tereza Maxová Foundation

Obsah

1 Úvod.....	9
2 Cíl práce a metodika	10
3 Vymezení základních pojmů	11
3.1 Neziskový sektor	11
3.2 Vymezení pojmu Neziskové organizace a rozdělení neziskových organizací v České republice	12
3.2.1 Rozdělení podle legislativy České republiky	13
3.2.2 Rozdělení podle předmětu činností	13
3.2.3 Rozdělení neziskových organizací podle poslání	14
3.2.4 Rozdělení podle charakteru činnosti organizace	14
3.2.5 Rozdělení neziskových organizací podle jejich financování	16
3.2.6 Rozdělení podle zakladatele.....	16
3.3 Nestátní neziskové organizace	16
3.3.1 Typy nestátních neziskových organizací	16
3.3.2 Zdroje financování nestátních neziskových organizací	17
3.4 Nadace	20
3.4.1 Zřízení nadace	21
3.4.2 Vznik nadace	22
3.4.3 Zrušení, zánik a likvidace nadace	22
3.4.4 Orgány nadace.....	24
4 Nadace Terezy Maxové	26
4.1 Historie Nadace Terezy Maxové.....	26
4.2 Nadace táta a máma	26
4.2.1 Cíle a účel Nadace táta a máma	28
4.3 Nadace Terezy Maxové dětem	28
4.3.1 Cíle a účel Nadace Terezy Maxové dětem.....	30

4.4 Zdroje majetku	30
5 Analýza financování	31
5.1 Finanční dary fyzický osob	32
5.2 Finančních dary od právnických osob	33
5.3 Nefinančních dary od právnických osob	34
5.4 Veřejné sbírky a dárcovské SMS	35
5.4.1 Veřejné sbírky	35
5.4.2 DMS	36
6 Analýza grantování	37
6.1 Celková výše nadačních příspěvků	37
6.2 Celková výše nadačních příspěvků nefinančních	39
7 Projekt Teribear	40
7.1 Historie	40
7.2 Princip podpory	41
7.2.1 Princip podpory SPAR ČOS	41
7.2.2 Princip podpory ČMFS	41
7.3 Projekty podpořené z financí získaných díky projektu TERIBEAR.....	41
8 Zhodnocení financování a grantování	42
9 Závěr	45
10 Seznam použitých zdrojů	46
10.1 Monografie a seriálové publikace	46
10.2 Internetové zdroje.....	47
11 Seznam tabulek, obrázků grafů	49
12 Seznam příloh	50

1 Úvod

Historie neziskových aktivit na území České republiky sahá až do středověku a je spojena s působením katolické církve. Během druhé poloviny 18. století byla větší část filantropických aktivit sekularizována. Zásadním impulsem pro rozvoj nadační činnosti byla vlna národního obrození a velký rozvoj neziskového sektoru byl v meziválečném období. Toto období, které bývá nazýváno zlatým věkem neziskového sektoru, ukončila II. světová válka. Po pádu komunismu neziskový sektor v ČR prožívá další období obnovy a za posledních deset let zaznamenal velký nárůst počtu neziskových organizací.

Označení neziskový sektor, také často "občanský sektor", zdůrazňuje spojitost neziskových organizací s občanskou společností, nebo také bývá nazýván „třetí sektor“, což naznačuje, že jde o sektor působící mezi státem a trhem. Neziskovým sektorem tedy můžeme nazvat soubor neziskových organizací v zemi.

Nezisková organizace je pojem, který je v České republice obecně používán, aniž by byl definován nějakým platným právním předpisem. Neexistuje žádný zákon, který by specifikoval pojem nezisková organizace, její předmět činnosti, jakým způsobem vzniká atd. V určité míře se neziskových organizací týká zákon o daních z příjmu, jenž však uvádí pouze jejich výčet a definuje v podstatě všechny tyto subjekty jako jednu skupinu, z níž se vymykají jen veřejné vysoké školy s jiným daňovým režimem. Neziskové organizace můžeme definovat jako organizace nezávislé na státu a své úsilí zaměřující na pomoc ve všech oblastech lidského života. Hlavním motivem činnosti není návratnost investic, ale vždy dobrá vůle a úsilí pomáhat. Případné zisky jsou investovány zpět do činnosti organizace.

Nadace jsou účelovými sdruženími majetku, jejichž hlavním posláním je poskytování nadačních příspěvků (grantů) třetím osobám. Nadace se zabývají i dalšími činnostmi – pořádají benefiční akce, sbírky, tomboly, vydávají publikace apod. Často zasahují v krizových situacích (přírodní katastrofy – záplavy, zemětřesení atd.). Podílejí se na podpoře mnoha různých oblastí a aktivit ve všech regionech v České republice.

2 Cíl práce a metodika

Cílem této bakalářské práce je popsat a zhodnotit zdroje financování a grantovou podporu Nadace táta a máma v letech 2006–2009 a Nadace Terezy Maxové dětem z roku 2009 z dat získaných z výročních zpráv nadací a porovnat příjmy a poskytnuté granty v jednotlivých letech u obou nadací zvlášť. Tyto dvě nadace vznikly z jedné nadace, Nadace Terezy Maxové, a jejich rozdělení bude dále popsáno. Dílčím cílem bakalářské práce, kterým se zabývám v teoretické části, je popsat neziskový sektor a fungování nadací v České republice.

Bakalářská práce vychází z odborné literatury od různých autorů zabývajících se danou problematikou, z českých právních předpisů, z informací uvedených na webových stránkách nadací a především z výročních zpráv Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem.

Vlastní práce je uspořádaná do tří základních kapitol. První kapitola vymezuje neziskový sektor, neziskové organizace a jejich členění. Blíže popisuje nestátní neziskové orgnizace, vymezuje typy nestátních neziskových organizací a její financování. Dále definuje nadace, jejich zřízení, vznik, zánik, zrušení atd. a popisuje orgány nadace, konkrétně správní radu, dozorčí radu a revizora.

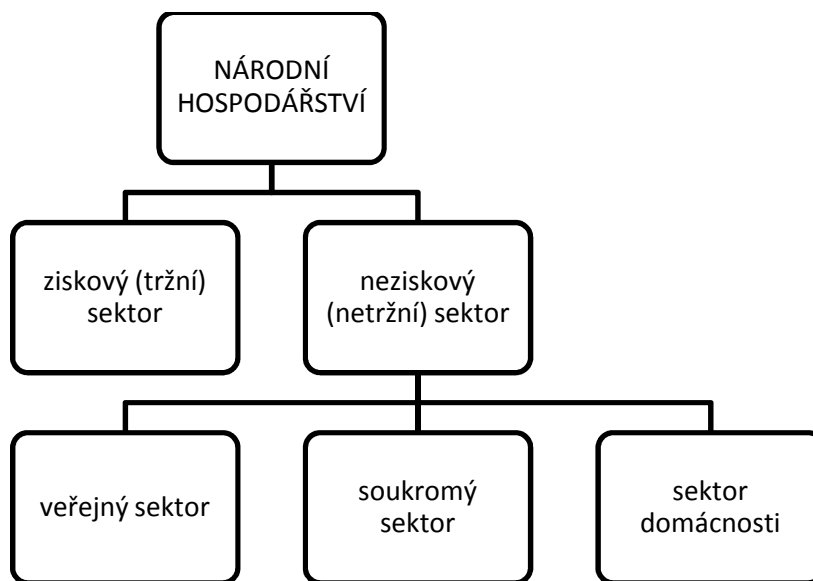
Ve druhé kapitole je zhodnocení Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem, jejich historie, poslání, cílů a účelu. Třetí kapitola obsahuje analýzu financování a grantování Nadace Táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem v letech 2006–2009. Analýza financování zahrnuje, kolik finančních prostředků obdržely nadace v letech 2006–2009 od fyzických a právnických osob, a analýza grantování zahrnuje, kolik finančních prostředků Nadace Táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem rozdělily.

3 Vymezení základních pojmů

3.1 Neziskový sektor

Pro definování neziskového sektoru je velice důležité si nejprve znázornit a vymezit prostor národního hospodářství a soukromý neziskový sektor jako jeho součást.

Obrázek č. 1 Členění národního hospodářství podle principu financování

Pramen: zpracováno podle BARTÁKOVÉ, J.¹

Neziskový (netržní) sektor je ta část národního hospodářství, ve které subjekty v ní fungující a produkující statky získávají prostředky pro svoji činnost cestou tzv. přerozdělovacích procesů, jejichž principy jsou podrobně popsány a zkoumány prostřednictvím veřejných financí. Cílovou funkcí neziskového sektoru není zisk ve finančním vyjádření, ale přímé dosažení užitku, který má zpravidla podobu veřejné služby.

- **Neziskový soukromý sektor** je část neziskového sektoru, jejíž cílovou funkcí není zisk, ale přímý užitek a která je financována ze soukromých financí (ale příspěvek z veřejných financí se nevylučuje). Jde o finance soukromých fyzických a právnických osob, které se rozhodly vložit své soukromé finance do konkrétní,

¹ BARTÁKOVÁ, J. *Zhodnocení financování neziskové organizace*, s. 10

předem vymezené produkce nebo distribuce statků, aniž by očekávaly, že jim tento vklad přinese finančně vyjádřený zisk.²

3.2 Vymezení pojmu Neziskové organizace a rozdělení neziskových organizací v České republice

Nezisková organizace (NO) je charakterizována jako nevládní organizace nebo občanské sdružení, které je obecně prospěšné společnosti. Je dobrovolným sdružováním občanů, kteří mají společné cíle a jsou ochotni spolupracovat na uspokojování potřeb a zájmů buď samotných členů, nebo druhých lidí. Občanskou společností jsou nazývány proto, že plní a prosazují obecný zájem společnosti.

Společné znaky pro všechny typy NO:

- jsou právníckými osobami,
- nejsou založeny za účelem podnikání,
- nejsou založeny za účelem produkce zisku, pokud zisk vytvoří, musí být použit na hlavní činnost.³

Nezisková organizace je sdružením členů nevládního sektoru, kteří rozhodují sami za sebe, zatímco ve veřejném sektoru se na rozhodování podílí více odborných pracovníků. Neziskové organizace pracují nezávisle na státu a jejich činnost prospívá veřejnému blahu společnosti. Nestátní sektor, pod který neziskové organizace spadají, se zaměřuje na pomoc, která doposud nebyla zapotřebí. Snaží se nahradit nefungující činnost státu.⁴

Komplexní a mezinárodně uznávaná charakteristika nestátních neziskových organizací pochází od Salamona a Anheiera⁵. Podle těchto autorů jsou to organizace:

- institualizované, to znamená, že v nich musí být přítomná formální organizovanost,
- soukromé, tj. institucionálně jsou oddělené od státní správy,
- neziskové, což znamená, že nevracejí ani nerozdělují případný zisk ze své činnosti svým vlastníkům či správcům,
- samosprávné, tj. jsou schopny řídit samy sebe,
- dobrovolné, tj. užívající v jisté rozumné míře dobrovolnou účast na svých činnostech, a to buď při výkonu vlastních činností organizace, nebo pro řízení jejich záležitostí.

² REKTOŘÍK, J., aj. *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení*, s. 14

³ TUČKOVÁ Z., *Ekonomika služeb*, s. 94

⁴ TUČKOVÁ, Z., *Ekonomika služeb*, s. 93

⁵ SALAMON, L. M., ANHEIER, H. K. *In Search of the Nonprofit Sector II: The Problem of Classification* [online].

Neziskové organizace můžeme rozdělit podle různých kritérií, podle legislativy České republiky, podle poslání, podle jejich financování, podle charakteru činnosti organizace, podle zřizovatele a podle míry mobilizace občanů.

3.2.1 Rozdělení podle legislativy České republiky

Toto členění vychází z důrazu kladeného v praxi na institucionální formu neziskových organizací, která je vymezena jen danou legislativou. V právním systému je vymezení neziskové organizace nejbližší zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, odstavci 7 definuje tzv. organizaci charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání. Zákon sem řadí tyto organizace:

- zájmová sdružení právnických osob, pokud tato sdružení mají právní subjektivitu,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- politické strany a politická hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- nadace, nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy,
- obce,
- vyšší územně samosprávné celky,
- organizační složky státu a územních samosprávných celků,
- státní fondy,
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.⁶

3.2.2 Rozdělení podle předmětu činností

Důležitým vymezením neziskových organizací je vymezení Rady vlády pro nestátní neziskové organizace – poradní orgán vlády ČR využívá členění podle předmětu činnosti neziskových organizací, a to na dvě základní skupiny:

1. vládní (státní, veřejné) neziskové organizace, které zabezpečují převážně realizaci výkonu veřejné správy. Jejich posláním je podílení se na výkonu veřejné správy na úrovni státu, regionu či obce. Jejich právními formami jsou v podmínkách ČR příspěvkové organizace, organizační složky státu, kraje či obce. Nejsou založeny

⁶ ŠKARABELOVÁ, S., *Definice neziskového sektoru (Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS)*, s. 25

za účelem podnikání a k produkci zisku, který by sloužil k rozdělování mezi členy organizace.

2. nestátní (nevládní, občanské, soukromé) neziskové organizace, jejichž existence vychází z principu sebeřízení společnosti, což představuje schopnost lidí žijících a spolupracujících v určitém prostoru organizovat a vzájemně usměrňovat své jednání. Díky svobodě sdružování jako jedné ze základních svobod demokratického státu se mohou občané sdružovat do různých typů nestátních neziskových organizací. Patří sem občanská sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, církve, náboženské společnosti a církevní právnické osoby.⁷

3.2.3 Rozdělení neziskových organizací podle poslání

Toto kritérium je zásadní pro vymezení hranice mezi vzájemně a veřejně prospěšnou činností. Podle tohoto kritéria se neziskové organizace člení na:

Organizace veřejně prospěšné (Public Benefit Organizations) – jsou založeny za účelem poslání spočívající v produkci veřejných a smíšených statků, které uspokojují potřeby veřejnosti.

Organizace vzájemně prospěšné (Mutual Benefit Organizations – MBO) – jsou založeny za účelem vzájemné podpory skupin občanů (i právnických osob), které jsou spjaty společným zájmem. Jejich posláním je tedy uspokojování vlastních zájmů.

Toto členění je mnohem méně jednoznačné a zařazení konkrétní organizace mezi vzájemně či veřejně prospěšné se může mezi jednotlivými autory lišit. Je zřejmé, že mezi veřejnou a vzájemnou prospěšností nelze udělat jasnou dělící čáru.⁸

3.2.4 Rozdělení podle charakteru činnosti organizace

Podle předmětu činnosti jsou pro neziskové organizace tři klasifikace, Mezinárodní klasifikace neziskových organizací – ICPN, Systém klasifikace netržních činností OSN – COPNI a odvětvová klasifikace ekonomických činností (nevýrobních) – OKEČ. Následující tabulka představuje srovnání hlavních skupin klasifikace ICPN s klasifikací OSN a s činností klasifikací používanou v ČR pro sledování celého národního hospodářství.⁹

⁷ ŠKARABELOVÁ, S., *Definice neziskového sektoru (Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS)*, s. 26

⁸ ŠKARABELOVÁ, S., *Definice neziskového sektoru (Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS)*, s. 16

⁹ ŠKARABELOVÁ, S., *Definice neziskového sektoru (Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS)*, s. 26

Tabulka č. 1 Srovnání struktury v klasifikacích ICNPO, COPNI a OKEČ

Mezinárodní klasifikace neziskových organizací ICNPO	Systém klasifikace netržních činností OSN COPNI	Odvětvová klasifikace ekonomických činností (nevýrobních) OKEČ
1. Kultura, sport a volný čas	03. Rekreace a kultura	92. Rekreační, kulturní a sportovní činnost
2. Vzdělávání a výzkum	04. Vzdělávání	80. Školství 73. Výzkum
3. Zdraví	02. Zdraví	85.1 Zdravotnictví
4. Sociální služby	05. Sociální péče	85.3 Sociální služby 75. Kolektivní a individuální sociální služby a soc. politiky
5. Ochrana životního prostředí	08. Ochrana životního prostředí	91. Činnost společenských organizací (odbory, politické strany, církve a profesní spolky)
6. Komunitní rozvoj a bydlení	01. Bydlení	
7. Ochrana práv, obhajoba zájmů, politika	07. Politické strany, odborové a profesní organizace	
8. Filantropie a dobrovolnictví		
9. Mezinárodní aktivity		
10. Náboženské církve	06. Náboženství	
11. Hospodářská a profesní sdružení, odbory	07. Politické strany, odborové a profesní organizace	
12. Činnosti jinde neuvedené	09. Služby jinde neuvedené	93. Ostatní osobní služby

Pramen: zpracováno podle ŠKARABELOVÉ, S.¹⁰

¹⁰ ŠKARABELOVÁ, S., *Definice neziskového sektoru (Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS)*, s. 27

3.2.5 Rozdělení neziskových organizací podle jejich financování

Podle kritéria financování se neziskové organizace člení na:

- organizace financované zcela z veřejných rozpočtů,
- organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů, na příspěvek mají legislativní nárok (příspěvkové organizace, vybraná občanská sdružení, církve a náboženské společnosti, politické strany a politická hnutí),
- organizace financované zejména ze svých vlastních příjmů.¹¹

3.2.6 Rozdělení podle zakladatele

Podle kritéria zakladatele se neziskové organizace člení na:

- organizace založené veřejnou správou, tj. státní správou (ministerstvo, ústřední úřad státní správy) nebo samosprávou (obec, magistrát, kraj), nazývají se veřejnoprávní organizace,
- organizace založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou nazývané soukromoprávní organizace,
- organizace, které vznikly jako veřejnoprávní instituce, kde výkon veřejné služby je dán jako povinnost ze zákona, např. veřejná vysoká škola.

3.3 Nestátní neziskové organizace

3.3.1 Typy nestátních neziskových organizací

K základním typům nestátních neziskových organizací patří:

- občanská sdružení (včetně politických stran),
- nadace,
- nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti.¹²

¹¹ ŠIMKOVÁ, Eva., *Management a marketing v praxi neziskových organizací*, s. 12

¹² TUČKOVÁ Z., *Ekonomika služeb*, s. 95

Občanská sdružení

Můžeme definovat jako organizaci lidí spojených společným zájmem, kteří pro podporu tohoto zájmu považují za vhodné, užitečné a praktické sdružovat svoje aktivity a svůj majetek.¹³

Nadace a nadační fondy

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů vymezuje nadace a nadační fondy jako účelová sdružení majetku, která jsou zřízena pro dosahování obecně prospěšných cílů, zejména rozvoj duchovních hodnot, ochranu přírodního prostředí a kulturních památek, rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu. Nadace nebo nadační fond vzniká dnem registrace u příslušného krajského rejstříkového soudu.

Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšné společnosti jsou založeny za účelem poskytování obecně prospěšných služeb a jejich hospodářský výsledek nesmí být použit ve prospěch zakladatelů či zaměstnanců, ale musí být vždy použit na poskytování služeb, pro které byla společnost zřízena v souladu se zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. Seznam obecně prospěšných společností vede krajský rejstříkový soud podle místní příslušnosti.¹⁴

3.3.2 Zdroje financování nestátních neziskových organizací

Pro NNO (Nestátní neziskové organizace) je typické vícezdrojové financování. Zdroje financí můžeme rozdělit do následujících skupin:

- Veřejné zdroje:
 - dotace,
 - veřejné zakázky,
 - smlouvy o poskytování služeb,
 - na základě zákona (jedná se o církevní organizace, veřejné i soukromé školy a politické strany, které do výše vymezených NNO neřadíme).

¹³ POTŮČEK, M., aj. *Veřejná politika*, s. 157

¹⁴ VALIŠOVÁ, V. *Analýza zdanění neziskové organizace*, s. 58

- ostatní (i nahodilé resp. výjimečné) veřejné zdroje (příkladem může být např. Nadační investiční fond).
- Dárcovství:
 - individuální,
 - firemní.
- Vlastní příjmy:
 - vlastní hospodářská činnost,
 - členské příspěvky,
 - příjmy z loterií a her.¹⁵

Tyto způsoby financování jsou považovány za přímé. Za způsob nepřímé finanční podpory jsou považovány úlevy na daních. Úlevy na daních se týkají např. daně z příjmů, daně z přidané hodnoty, silniční daně, spotřební daně, daně z nemovitosti, dědické a darovací daně a daně z převodu nemovitosti.¹⁶

Veřejné zdroje

Dotace ze státního rozpočtu přímé

Jde o finanční prostředky získané přímo ze státního rozpočtu (tj. mezi příjemcem a poskytovatelem nestojí žádná další instituce ani orgán). Tyto prostředky mohou být poskytovány formou:

- 1) výběrového řízení na konkrétní projekty a úkoly neziskových organizací vyhlášené příslušnými státními orgány,
- 2) příspěvků a dotací na základě specifických zákonů, usnesení či nařízení vlády ČR, vyhlášek ministerstev,
- 3) veřejných zakázek, týká se činností, jako je humanitární pomoc, problematika zdravotně postižených, protidrogová prevence apod.¹⁷

¹⁵ HYÁNEK, V., ŠKARABELOVÁ, S., ŘEŽUCHOVÁ, M., *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů*, s. 9

¹⁶ HYÁNEK, V., ŠKARABELOVÁ, S., ŘEŽUCHOVÁ, M., *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů*, s. 9

¹⁷ STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 151

Dotace ze státního rozpočtu nepřímé

Dotace se týkají pouze těch neziskových organizací, které jsou vnitřně členěny na organizační jednotky a mají své zastřešující ústředí. Podle pravidel ministerstev je nutné, aby tyto velké organizace žádali o dotace jednou souhrnnou žádostí.¹⁸

Dárcovství

Individuální dárcovství

Je založeno na aktivním přístupu neziskové organizace, která cíleně oslovuje osoby o příspěvky na daný účel. Tento způsob získávání financí se používá až u větších projektů (např. u stavby klubovny), protože tehdy mají větší šanci na úspěch. Patří sem ale i drobné finanční dary, které bývají příležitostné a náhodné.

Podle průzkumu STEM pro NROS (Nadace rozvoje občanské společnosti) z roku 2004 se podíl dárců NNO mezi českými obyvateli od roku 2000 výrazně nezměnil. Podle častých výpovědí v posledních 12 měsících obdarovalo věcným či peněžním darem některou z neziskových organizací 47 % obyvatel ČR, tj. o 4 % více než v roce 2000. Zhruba čtvrtina obyvatel věnovala dar (26 %) jedné neziskové organizaci, asi pětina (21 %) přispěla svým darem dvěma nebo více NNO.¹⁹

Firemní dárcovství

Dalším možným zdrojem jsou pro neziskové organizace dary od podniků. V tomto případě bývá jednodušší získat hmotný dar, například jejich výrobek, než finanční dar. Firmy také poskytují slevy na své zboží v případě, že o to organizace požádají. Podpora ze strany podnikatelů může mít i další formu jako např. uhrazení námi poskytnuté služby – například reklamy.²⁰

Vlastní příjmy

Vlastní hospodářská činnost

Do této kategorie řadíme vlastní činnost hlavní i vedlejší (hospodářskou). Hlavní činnost představuje především prodej vlastních výrobků a služeb, vedlejší činnost je reprezentována i podnikatelskou činností, pořádáním osvětových přednášek, vzdělávacích

¹⁸ STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 152

¹⁹ *Individuální dárcovství v číslech* [online]

²⁰ STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 153

seminářů, plesů, příjmů z reklam a pronájmu atd. Podnikání v neziskové sféře však má jistá úskalí. Pro obecně prospěšné společnosti nebo nadace a nadační fondy je buď zcela vyloučeno, jako v případě nadačních fondů, nebo výrazně omezeno. Přesto může být podnikatelská činnost pro neziskové organizace lákavá, zejména proto, že pokud zisk z ekonomických aktivit nepřekračuje 300 tis. Kč a je použit k financování činností, ve kterých je organizace nezisková, je tento zisk zcela osvobozen od daně.²¹

Členské příspěvky

Jsou zdrojem zejména občanských sdružení. Jde o stabilní příjem, jehož evidence nezatěžuje administrativu neziskové organizace a neuvádí jí do ohrožení finančních rizik. „Nevýhodou“ je malý rozsah členských příspěvků, takže je nelze považovat za strategický zdroj finančních příjmů neziskové organizace.²²

Příjmy dosažené z loterií

Jsou pro neziskové organizace dosažitelné na základě zákona. Podle Zákona č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách musí být stanovené procento z loterie použito na veřejně prospěšný účel uvedený v povolení loterie.²³

3.4 Nadace

Patří mezi specifické nestátní neziskové organizace, které ve společnosti zastávají významnou úlohu. Netypické jsou tím, že se jedná o tzv. účelová sdružení majetku, která jsou zakládána k plnění celospolečenských prospěšných úkolů. Nejčastěji to jsou humanitární, sociální, environmentální, kulturní, tělovýchovné a jiné aktivity.

Její fungování upravuje Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech v platném znění. Nadace jsou právnickou osobou a součástí názvu musí být označení „nadace“ a jiné osoby nesmějí ve svém názvu nebo obchodním jménu toto označení používat.²⁴

²¹ ŠKARABELOVÁ, S. a kol. *Když se řekne nezisková organizace*, s. 49

²² BOUKAL, P., VÁVROVÁ, H. a kol. *Ekonomika a financování neziskových organizací*, s. 39

²³ BOUKAL, P., VÁVROVÁ, H. a kol. *Ekonomika a financování neziskových organizací*, s. 39

²⁴ STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 23

3.4.1 Zřízení nadace

Nadace se zřizuje nadační smlouvou uzavřenou mezi zřizovatelem nebo zakládací listinou, je-li zřizovatel jediný, anebo závětí²⁵. Zřizuje-li se nadace smlouvou, musí být pravost podpisu zřizovatelů na smlouvě úředně ověřena. Zřizuje-li se nadace zakládací listinou či závětí, musí být nadační listina pořizena ve formě notářského zápisu.²⁶

Nadační listina, nejde-li o závět, musí obsahovat:

- název a sídlo nadace,
- název popřípadě obchodní jméno, sídlo a IČ zřizovatele,
- vymezení účelu, pro který se nadace zřizuje,
- výši, popřípadě hodnotu majetkového vkladu, který se každý zřizovatel zavazuje vložit do nadace,
- počet členů správní rady, jména, příjmení, rodná čísla, případně datum narození a jejich trvalý pobyt, způsob jednání jménem nadace,
- počet členů dozorčí rady, jména, příjmení, rodná čísla, případně datum narození, trvalý pobyt prvního revizora, vykonává-li působnost dozorčí rady,
- stanovení pravidel pro omezení nákladů nadace nebo určení, že pravidlo má být stanoveno statutem nadace,
- určení osoby, která spravuje majetkové vklady zřizovatele do vzniku nadace,
- podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, případně okruh osob, kterým je lze poskytnout, nebo určení, že tyto náležitosti mají být stanoveny statutem nadace.²⁷

Celková hodnota nadačního jmění nesmí být nižší než 500 000 Kč a po dobu trvání nadace se nesmí snížit. Nadační jmění může být tvořeno peněžními prostředky, cennými papíry, nemovitostmi a movitými věcmi, jakož i jinými majetkovými právy a jinými majetkovými hodnotami, které splňují předpoklad trvalého výnosu a nevážnou na nich zástavní práva.²⁸

²⁵ HUDCOVÁ, Z., *Nadace a nadační fondy*. s. 15

²⁶ STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 24

²⁷ HUDCOVÁ, Z., *Nadace a nadační fondy*. s. 15

²⁸ STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 24

3.4.2 Vznik nadace

Nadace vzniká dnem zápisu do nadačního rejstříku. Ten vede soud určený k vedení obchodního rejstříku. Návrh na zápis nadace do rejstříku podává zřizovatel popř. vykonavatel závěti. Do rejstříku se zapisují tyto údaje:

- název, sídlo a identifikační číslo nadace,
- název, popřípadě obchodní jméno, sídlo a identifikační číslo zřizovatele,
- účel nadace,
- výše nadačního jmění,
- jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt členů správní rady a způsob jejich jednání jménem nadace,
- jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt členů dozorčí rady,
- výčet majetku, který tvoří nepeněžitý vklad nebo nadační dar do nadačního jmění s uvedením jeho popisu a hodnoty.²⁹

3.4.3 Zrušení, zánik a likvidace nadace

Nadace zaniká ke dni výmazu z rejstříku. Zániku nadace předchází jejich zrušení s likvidací nebo bez likvidace, přechází-li majetek vnitrostátní fúzí sloučením na jinou nadaci. Likvidace se také neprovede, je-li insolvenční návrh zamítnut proto, že majetek nadace nebo nadačního fondu nepostačuje k úhradě nákladů insolventního řízení, nebo je konkurs zrušen proto, že majetek nadace je nepostačující, nezbude-li po ukončení insolventního řízení nadaci žádný majetek.³⁰

Nadace se zruší:

- dosažením účelu, pro který byly zřízeny, dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady o dosažení účelu nadace,
- rozhodnutím správní rady o sloučení s jinou nadací dnem uvedeným ve smlouvě o sloučení,
- rozhodnutím soudu o zrušení nadace nebo nadačního fondu dnem uvedeným v rozhodnutí, jinak dnem nabytí právní moci rozhodnutí,

²⁹ Česko. Zákon č. 227 ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), § 5

³⁰ STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 26

- prohlášením konkursu pro nedostatek majetku.³¹

Soud na návrh zřizovatele, vykonavatele závěti, správní rady nebo osoby, která osvědčí právní zájem, nadaci zruší, jestliže:

- nadační jmění nepřenáší trvale žádný výnos a nadace nemá jiný majetek a nemůže tak plnit účel, pro jaký byla zřízena,
- došlo ke snížení nadačního jmění pod 500 000 Kč a nadace ve stanovené lhůtě nerozhodla o navýšení jmění z ostatního majetku ani o vnitrostátní fúzi sloučením s jinou nadací,
- nadace při své činnosti závažným způsobem nebo opakovaně porušuje zákon, nadační listinu nebo statut,
- v uplynulém roce se nekonalo ani jedno zasedání správní rady nebo nebyli zvoleni členové orgánů nadace
- nadace neplní po dobu nejméně dvou let účel, pro který byla zřízena, zejména jestliže nadace neposkytuje v uvedené době nadační příspěvky a nezjedná nápravu ve lhůtě stanovené soudem.³²

Pro likvidaci nadace je třeba stanovit likvidátora. Většinou jej jmenuje správní rada nadace a postup likvidace stanoví likvidátor tak, aby byl zpeněžen pouze majetek nutný pro splnění závazků nadace.³³

Nestanoví-li nadační listina, že likvidační zůstatek má být převeden na jinou nadaci, nabídne likvidátor likvidační zůstatek nadacím, které mají shodný nebo obdobný účel. Není-li podle zjištění likvidátora taková nadace nebo odmítne-li nadace likvidační zůstatek převzít, nabídne likvidátor likvidační zůstatek obci, v níž má nadace sídlo. Pokud obec nabídku do 60 dnů od doporučení nepřijme, přechází likvidační zůstatek po uplynutí této lhůty na stát.³⁴

³¹ Česko. Zákon č. 227 ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), § 7

³² STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 27

³³ STEJSKAL, J., *Ekonomika neziskové organizace*, s. 27

³⁴ Česko. Zákon č. 227 ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), § 9

3.4.4 Orgány nadace

Správní rada

Spravuje majetek nadace, řídí činnost a rozhoduje o všech záležitostech nadace a zároveň je statutárním orgánem nadace. Do působnosti správní rady nadace náleží:

- vydat statut a rozhodovat o jeho změnách,
- schvalovat rozpočet a jeho změny,
- schvalovat roční účetní závěrku a výroční zprávu o činnosti a hospodaření,
- volit nové členy správní rady a dozorčí rady, popřípadě revizora,
- stanovit výši odměny za výkon funkce člena správní rady, dozorčí rady popř. revizora,
- rozhodovat o zvýšení nadačního jmění.

Dozorčí rada

Je kontrolním orgánem nadace. Musí být zřízena vždy, jestliže nadační jmění nebo majetek nadačního fondu je vyšší než 5 000 000 Kč. V ostatních případech může být dozorčí rada zřízená, pokud tak stanoví nadační listina anebo statut nadace. Povinnosti dozorčí rady nadace a nadačního fondu:

- kontrolovat plnění podmínek stanovených pro poskytování nadačních příspěvků a správnost účetnictví vedeného nadací,
- přezkoumávat roční účetní závěrku a výroční zprávu,
- dohlížet na to, zda nadace vyvíjí činnost v souladu s právními předpisy, nadační listinou a statutem nadace,
- upozorňovat správní radu na zjištěné nedostatky a podává návrhy na jejich odstranění,
- nejméně jedenkrát ročně podávat zprávu správní radě o výsledcích své kontrolní činnosti³⁵

Práva dozorčí rady nadace:

- nahlížet do účetních knih a jiných dokladů týkajících se nadace,
- svolat mimořádné jednání správní rady, jestliže to vyžadují zájmy, pokud tak neučiní předseda správní rady,

³⁵ ŠEDIVÝ, M., TURNEROVÁ, J., *Role správní rady v řízení neziskové organizace: se zaměřením na obecně prospěšné společnosti*, s. 11

- členové dozorčí rady mají právo účastnit se jednání správní rady a musí jim být uděleno slovo, pokud o to požádají.³⁶

Revizor

Není-li zřízena dozorčí rada, vykonává její působnost revizor.³⁷

³⁶ ŠEDIVÝ, M., TURNEROVÁ, J., *Role správní rady v řízení neziskové organizace: se zaměřením na obecně prospěšné společnost*, s. 12

³⁷ Česko. Zákon č. 227 ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), § 20

4 Nadace Terezy Maxové

4.1 Historie Nadace Terezy Maxové

Nadace byla založena v roce 1997 Františkem Francírkem a Larisou Francírkovou jako nestátní nezisková organizace a se souhlasem Terezy Maxové organizaci pojmenovali Nadace Terezy Maxové. V červenci 1997 došlo k rozšíření působnosti nadace na celostátní úroveň, když poskytla humanitární pomoc kojeneckým ústavům a dětským domovům postiženým záplavami na Moravě.

V roce 1998 byl nadaci předán první dar od firemního dárce. Šek na částku 1 milion korun převzala patronka nadace, Tereza Maxová, od zástupců společnosti NOKIA. Nadace v roce 1999 představila svůj nový projekt Dejme šanci dětem, díky němuž nabídla dárčům možnost pomáhat jednotlivým dětem. V roce 2001 nadace poprvé a úspěšně žádala stát (Fond národního majetku) o příspěvek do nadačního jmění. Dnes nadace díky této svěřené důvěře spravuje řádově 37 milionů korun.

S platností od 1. února 2009 je předmětná podpora a pomoc bývalé Nadace Terezy Maxové vykonávána prostřednictvím dvou nadací, a to Nadace táta a máma, která pokračuje v činnosti bez patronátu Terezy Maxové, a nově založené Nadace Terezy Maxové dětem.

4.2 Nadace táta a máma³⁸

Nadace táta a máma pomáhá dětem, které nemají možnost vyrůstat ve vlastní rodině. Pomoc poskytuje dětem na celém území České republiky. Její nadační příspěvky pomáhají v dětských domovech, kojeneckých ústavech a dětem v náhradních rodinách.

Nadace má své orgány, jsou jimi správní rada a dozorčí rada. Správní rada je statutárním orgánem nadace a mimo jiné spravuje majetek nadace a rozhoduje o všech záležitostech nadace. Další činností správní rady je schvalovat rozpočet a jeho změny, schvalovat roční účetní závěrku a výroční zprávu, která informuje o činnosti a hospodaření nadace, atd. Dozorčí rada je kontrolním orgánem nadace.

Nadace má své orgány, jsou jimi správní rada a dozorčí rada. Správní rada je statutárním orgánem nadace a mimo jiné spravuje majetek nadace a rozhoduje o všech záležitostech nadace. Další činností správní rady je schvalovat rozpočet a jeho změny,

³⁸ Nadace táta a máma. *Nadace táta a máma* [online].

schvalovat roční účetní závěrku a výroční zprávu, která informuje o činnosti a hospodaření nadace, atd. Dozorčí rada je kontrolním orgánem nadace.

Obrázek č. 2 Logo Nadace táta a máma

Pramen: Ke stazeni_logo NTM_jpg.jpg³⁹

Dle rozdělení podle předmětu činnosti se tato nadace řadí do skupiny nestátních neziskových organizací, protože je to organizace, která není zřízená státem, je na státě nezávislá a je určena k obecně prospěšné činnosti. Podle rozdělení dle zakladatele je to organizace, která byla založena fyzickou osobou. Jak je uvedeno výše, nadace byla založena Františkem a Larisou Francírkovými.

Nadace táta a máma si z činností původní Nadace Terezy Maxové vybrala za hlavní směr své podpory oblast profesionální náhradní péče. V souladu s přesvědčením, že opuštěné děti patří především do rodin, bude nadace nadále pokračovat v pomoci, která:

- Umožní opuštěným dětem prožít důležitou část jejich života v rodinném prostředí.
- Umožní naplnit náhradním rodinám jejich životní touhu o pomoci těmto dětem.
- Umožní České republice a tím všem jejím občanům snížit neefektivní každoroční náklady rozpočtu spojené s dosavadním systémem.
- Významně zvýší šance opuštěných dětí při jejich uplatnění v dalším životě tím, že budou mít přirozené vzory v rodinách.⁴⁰

Z toho vyplývá i hlavní poslání nadace, které zní umožnit každému dítěti vyrůstat v rodině.

³⁹Ke stazeni_logo NTM_jpg.jpg (JPEG obrázek, 145×76 bodů) [online].³⁹

⁴⁰Nadace Terezy Maxové dětem. *Společné tiskové prohlášení: Řešení problematiky opuštěných dětí dostává další rozměr* [online].

4.2.1 Cíle a účel Nadace táta a máma

1. Umožnit zdravý a bezpečný vývoj dítěte v jeho vlastní biologické rodině prostřednictvím podpory ohrožených rodin.

2. Umožnit významné zkrácení délky pobytu dítěte v ústavní výchově prostřednictvím podpory a rozvoje stávajících i nových forem náhradní rodinné péče.

3. Umožnit úspěšné zapojení dítěte po skončení ústavní výchovy do samostatného života prostřednictvím podpory jeho osobnostního růstu a profesní připravenosti.

Účelem Nadace táta a máma je finanční podpora činností, jež jsou v souladu s jejím posláním a cílem a účinně jej naplňují.⁴¹

4.3 Nadace Terezy Maxové dětem⁴²

Nová Nadace Terezy Maxové dětem, jejíž zakladatelkou a reprezentantkou je paní Tereza Maxová, poskytuje konkrétní pomoc znevýhodněným a opuštěným dětem. Podpora je vykonávána v těchto prioritních oblastech: prevence, náhradní rodina a kompenzace nedostatků ústavní péče.

Obrázek č. 3 Logo Nadace Terezy Maxové dětem

Pramen: Nové logo Nadace Terezy Maxové dětem⁴³

Nadace Terezy Maxové dětem má svoje orgány, jsou to Správní rada a dozorčím orgánem je revizor. Revizor nadace se zřizuje v případě, kdy není zřízena dozorčí rada, a vykonává její působnost. Z toho vyplývá, že je to kontrolní orgán nadace.

⁴¹ Nadace táta a máma. *Poslání a cíle* [online].

⁴² Nadace Terezy Maxové dětem. *Nadace Terezy Maxové* [online].

⁴³ Nadace Terezy Maxové dětem. *Nové logo Nadace Terezy Maxové dětem* [online].

Nadaci dle rozdělení organizací podle poslání řadíme mezi organizace veřejně prospěšné, protože její činnost je plněna ve prospěch veřejnosti, nikoliv za účelem zisku. Činnost Nadace Terezy Maxové dětem je financována zejména z vlastních příjmů, největší část financí plyne z přijatých darů od fyzických a právnických osob.

Obrázek č. 4 Patronka nadace Tereza Maxová

Pramen: Hlavní galerie⁴⁴

Posláním Nadace Terezy Maxové dětem je umožnit každému dítěti vyrůstat v rodině. K tomu, aby tato nadace mohla toto poslání pozvolna naplňovat, zaměřuje se její činnost na tři konkrétní pilíře podpory:

- Prevence nežádoucího odebrání dítěte z rodinného prostředí: Podle zástupců nadace je dítěti nejlépe v jeho vlastní biologické rodině, proto nadace nabízí ohroženým rodinám konkrétní pomoc prostřednictvím odborných neziskových organizací. V dané oblasti podporuje např. terénní práce a terapie, asistenční a konzultační služby pro rodiny v krizi, snaží se o změnu systému péče o dítě atd.
- Podpora náhradního rodičovství: Pokud selžou mechanismy prevence a dítě je odebráno z rodinného prostředí, pak nadace usiluje o významné zkrácení jeho pobytu v ústavní výchově. Podporou rozšíření všech forem náhradní rodinné péče a profesionalizací pěstounské péče se nadace snaží dítěti co nejrychleji zajistit bezpečí a laskavou náruč náhradní mámy a táty.

⁴⁴ Hlavní galerie - Nadace Terezy Maxové [online].

- Kompenzace nedostatků ústavní výchovy je oblast úzce spojená s podporou dětí vyrůstajících v kojeneckých ústavech a dětských domovech. Mladý člověk, který strávil většinu svého dosavadního života v ústavní výchově, potřebuje pomoci se začleněním do samostatného života. V této oblasti je proto především podporováno vzdělání, všestranný rozvoj a také snaha dopřát těmto dětem rovné příležitosti k zapojení se do samostatného života po opuštění dětského domova.

4.3.1 Cíle a účel Nadace Terezy Maxové dětem

Nadace Terezy Maxové dětem si klade za cíl snížit počet dětí vyrůstajících v ústavní péči v ČR, a to zejména:

- podporou prevence nežádoucího odebrání dítěte z biologické rodiny,
- podporou rozvoje všech stávajících i nových forem náhradní rodinné péče,
- adresnou podporou dětí a mladých lidí vyrůstajících mimo rodinné zázemí, přičemž prioritní snahou je investice do jejich vzdělání a přípravy na samostatný život po opuštění ústavní péče,
- finanční podporou všech činností, které přispívají k účinnému naplnění cílů nadace a jež jsou v souladu s jejím účelem.

Účelem nadace je všestranná podpora a pomoc znevýhodněným a opuštěným dětem s cílem umožnit jim zdravý a bezpečný život v rodinném prostředí.⁴⁵

4.4 Zdroje majetku

Zdroje majetku jsou u Nadace Táta a máma a u Nadace Terezy Maxové dětem stejné. Jsou to zejména finanční a jiné prostředky ve formě:

- výnosů majetku nadace,
- nadačních darů,
- výtěžků účelových akcí nadace a veřejných sbírek,
- výnosů z podílu na podnikání akciových společností a v rozsahu stanoveném zákonem.

⁴⁵ Nadace Terezy Maxové dětem. *Výroční zpráva 2009* [online].

5 Analýza financování

Z výzkumu prováděného v roce 2009, který je dostupný na webových stránkách Centra pro výzkum neziskového sektoru ⁴⁶, vyplývá, že 302 respondentů z celkových 359 respondentů by neziskové organizaci dar poskytli, kdyby měli možnost použití příspěvku kontrolovat. A jedna třetina respondentů se domnívá, že je lepší přispívat přímo lidem, kteří to potřebují, než prostřednictvím neziskových organizací, protože ta část zdrojů spotřebuje na režijní náklady.

Pro analýzu financování dvou sledovaných nadací jsem si rozdělila dárcovství na dary, které nadace získávají od fyzických osob (individuální dárcovství), a na dary, které nadace získávají od právnických osob (firemní dárcovství). Informace, které jsem potřebovala pro analýzu financování, jsem získala z výročních zpráv z let 2006–2009 Nadace Táta a Máma⁴⁷ a Nadace Terezy Maxové dětem⁴⁸.

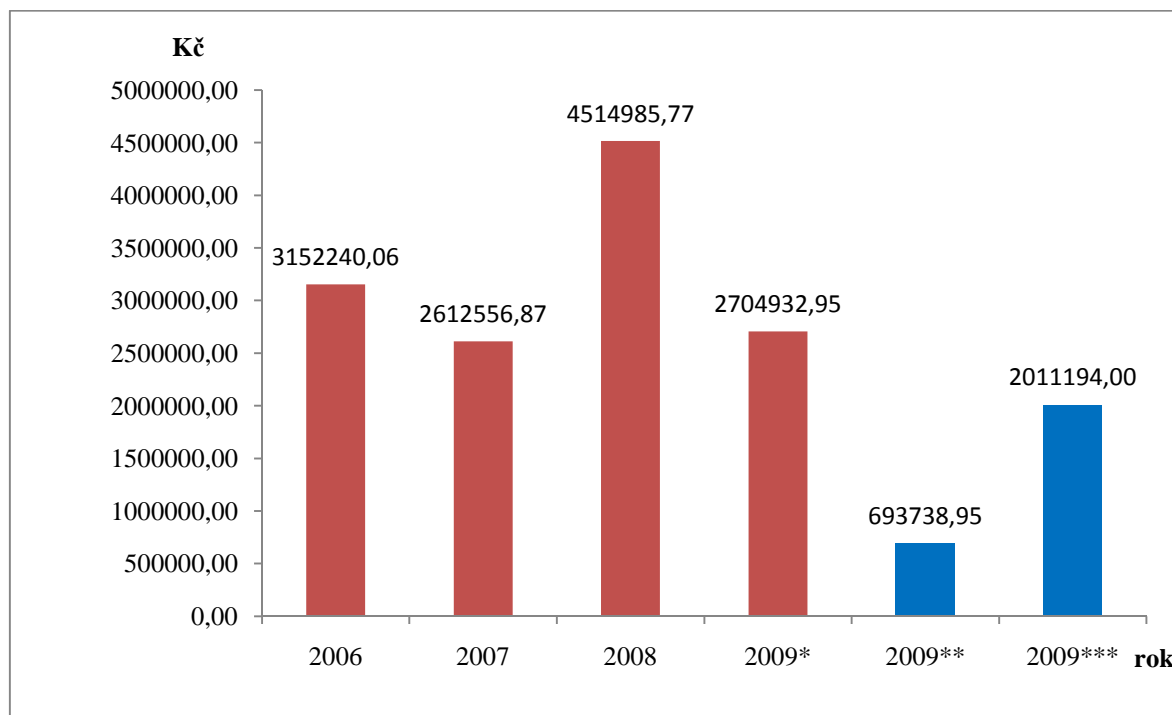
⁴⁶ Centrum pro výzkum neziskového sektoru. *Dárcovství v očích veřejnosti* [online].

⁴⁷ Nadace táta a máma. *Prohlédněte si naše výroční zprávy* [online].

⁴⁸ Nadace Terezy Maxové dětem. *Výroční zprávy* [online].

5.1 Finanční dary fyzický osob

Graf č. 1 Přijaté finanční dary od fyzických osob z let 2006–2009

Pramen: Práce autorky

Poznámka: * dohromady sečteny příjmy Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem, ** Nadace táta a máma, ***Nadace Terezy Maxové dětem

Graf č. 1 znázorňuje, kolik finančních darů získaly nadace v letech 2006–2009 od fyzických osob. Nejvíce získala Nadace Terezy Maxové v roce 2008 (4 514 985,77 Kč), což oproti roku 2007 představovalo nárůst o 1 902 428,9 Kč. Příčinou tohoto nárůstu podle mého názoru mohlo být to, že došlo k nárůstu objemu darů od prvních pěti dárců – ti darovali v roce 2008 nadaci 50,6 % z celkových 4 514 985,77 Kč.

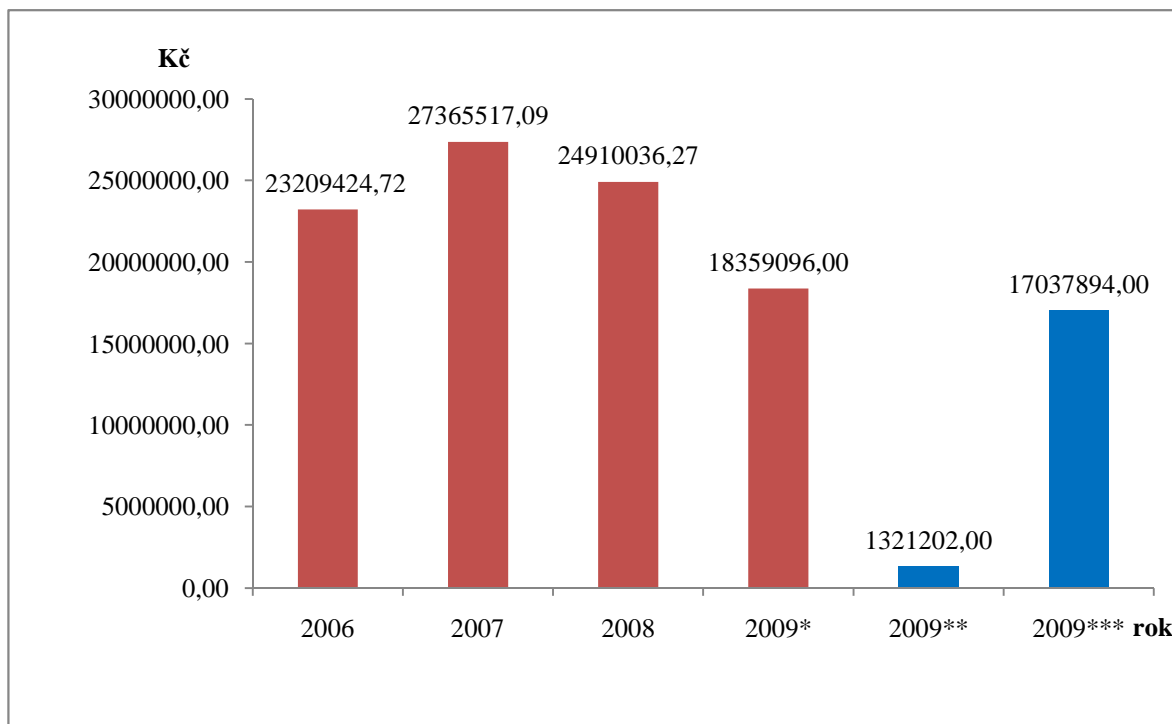
Po rozdělení Nadace Terezy Maxové (od 1. 2. 2009) získala Nadace Terezy Maxové dětem 2 011 194 Kč, což je o 65,5 % více než Nadace táta a máma, a to i přes to, že Nadace Terezy Maxové dětem měla pouze 16 dárců a Nadace táta a Máma 279 dárců.

V roce 2006 nejvíce finančních prostředků (277 800,40 Kč) poskytla Nadaci Terezy Maxové Cristina Green. Nejštedřejším dárcem v roce 2007 je Marek Vydra, který daroval Nadaci Terezy Maxové finanční dar ve výši 124 000 Kč. V roce 2008 poskytl Mr. Gérard Cohen částku 626 500 Kč a je nejštedřejším dárcem v letech 2006–2009. Nadaci táta a máma v roce 2009 poskytl nejvíce finančních prostředků Ing. Jindřich Herman a Nadaci

Terezy Maxové dětem v roce 2009 nejvíce získala od zaměstnanců společnosti Accenture v České republice.

5.2 Finančních dary od právnických osob

Graf č. 2 Přijaté finanční dary od právnických osob z let 2006–2009

Pramen: Práce autorky

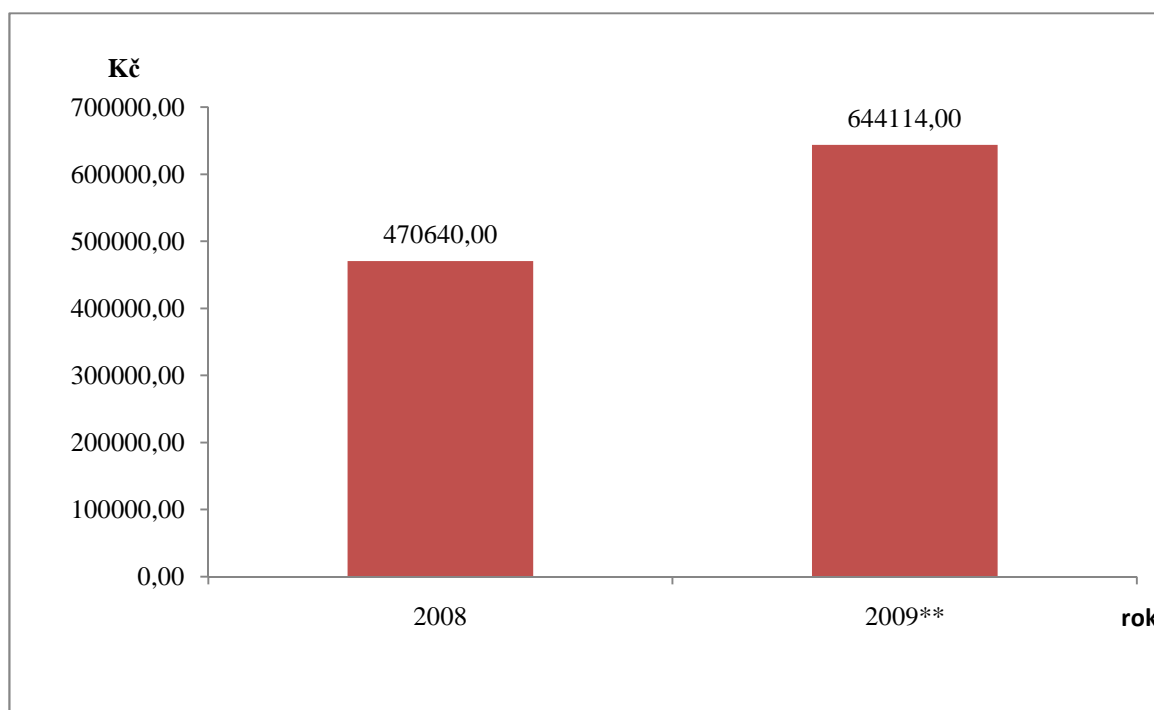
Poznámka: * dohromady sečteny příjmy Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem, ** Nadace táta a máma, ***Nadace Terezy Maxové dětem

Z grafu č. 2 můžeme vyčíst, kolik finančních darů darovali nadacím právnické osoby. Nejvíce právnických osob (127 dárců) darovalo příspěvek Nadaci Terezy Maxové v roce 2006, i když jak vidíme v grafu, na výši získaných finančních prostředků (23 209 424,72Kč) se to neprojevilo. Nejméně dárců (96 dárců) bylo v roce 2007, přesto Nadace Terezy Maxové v tomto roce obdržela nejvíce finančních prostředků (27 365 517,09Kč). V roce 2007 darovala firma Amber Lounge Nadaci Terezy Maxové částku 4 911 569,65 Kč a je nejštedřejším dárcem z let 2006–2009. Z toho plyne, že nezáleží na počtu dárců, ale na částce, kterou byli ochotni darovat. V roce 2007 měli největší podíl na částce 27 365 517,09 Kč první tři dárci, kteří poskytli Nadaci Terezy Maxové 54,5 % z celkové částky, což činilo 14 911 519,65 Kč.

Nadace táta a máma získala v roce 2009 oproti Nadaci Terezy Maxové dětem o 15 716 692 Kč méně. Nadace táta a máma obdržela finanční dary pouze od 26 právnických osob a podle mého názoru to bylo proto, že lidé jméno Nadace táta a máma neznali a také protože je tato nadace již bez patronátu Terezy Maxové. Nadace táta a máma darovala Nadaci Terezy Maxové částku 2 127 768 Kč.

5.3 Nefinančních dary od právnických osob

Graf č. 3 Přijaté nefinanční dary od právnických osob

Pramen: Práce autorky

Poznámka: ** Nadace táta a máma

Z grafu č. 3 vyplývá, že v roce 2009 získala Nadace táta a máma více nefinančních darů (hodnota daru vyčíslena na 644 114 Kč) než v předchozím roce ještě nerozdělená Nadace Terezy Maxové a to i přesto, že nadace v tomto roce ztratila patronát paní Terezy Maxové.

Nadace Terezy Maxové v roce 2008 obdržela nejvyšší nefinanční příspěvek od firmy Procházka Randl Kubr ve výši 25,3 % (hodnota vyčíslena na 119 000 Kč) z celkové částky 470 640 Kč, ostatní dárci darovali Nadaci Terezy Maxové dary, jejichž hodnota byla vyčíslena na 351 640 Kč. Nadaci táta a máma přispěli nefinančními dary dva dárci, a to firma ha-vel internet s.r.o., která poskytla 66,5 % (hodnota daru vyčíslena na 428 114 Kč)

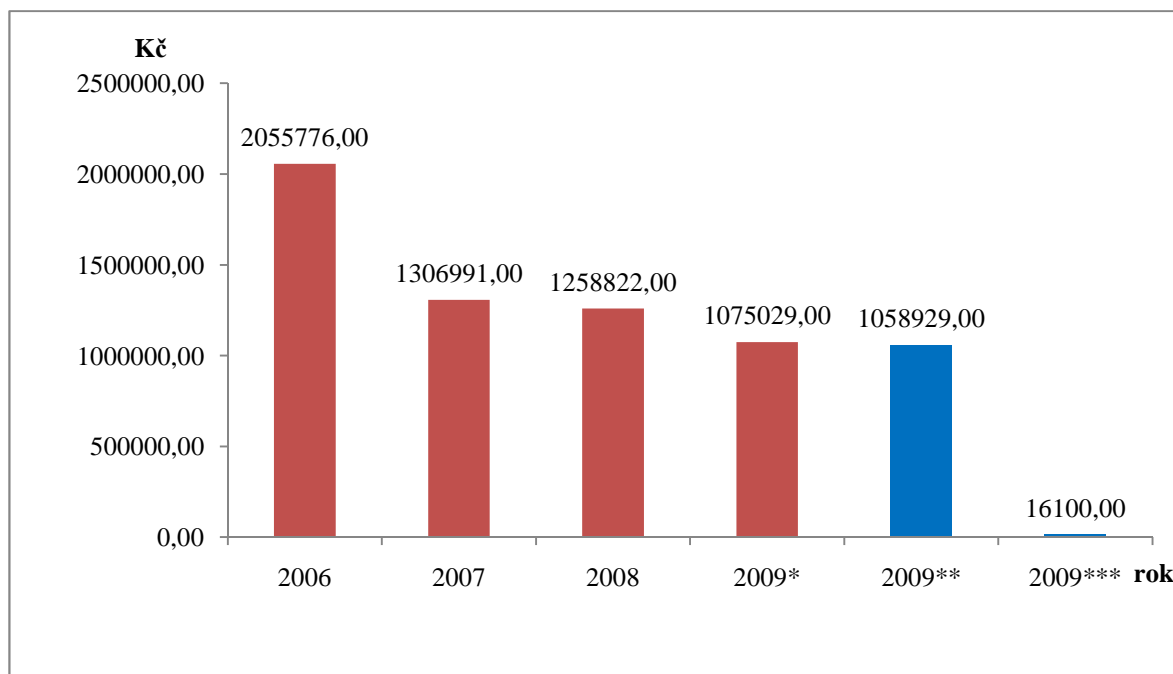
z celkové částky 644 114 Kč, a firma Internet Konzultant s.r.o., která darovala Nadaci táta a máma 33,5 % (hodnota daru vyčíslena na 216 000 Kč) z celkové částky 644 114 Kč. Firma ha-vel internet s.r.o. se zabývá informačními technologiemi, firma Internet Konzultant s.r.o. darovala Nadaci Táta a máma 33,5 % (216 000 Kč) z částky 644 114 Kč, tato firma se zabývá reklamními a marketingovými činnostmi. Nefinanční dary získala i Nadace Terezy Maxové dětem, ale tyto nejsou finančně vyčísleny.

5.4 Veřejné sbírky a dárcovské SMS

5.4.1 Veřejné sbírky

Veřejná sbírka je jedním z nejrozšířenějších způsobů financování nadací a každá nadace jí zřizuje za jiným účelem. Nadace Terezy Maxové dětem ji zřídila za účelem rozšíření možností podpory opuštěných a znevýhodněných dětí a účelem veřejné sbírky v Nadaci táta a máma je získání peněžitých příspěvků pro zdravý a bezpečný vývoj dítěte v jeho vlastní biologické rodině prostřednictvím podpory ohrožených rodin.

Graf č. 4 Finanční prostředky získané z veřejných sbírek z let 2006–2009

Pramen: Práce autorky

Poznámka: * dohromady sečteny příjmy Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem, ** Nadace táta a máma, ***Nadace Terezy Maxové dětem

Z grafu č. 4 je patrné, že Nadace Terezy Maxové za celé sledované období vybrala nejvyšší částku 2 055 776 Kč v roce 2006, což činilo o 36,4 % méně než v roce 2007. V letech 2007 a 2008 vybrala podobnou částku (v roce 2007 jen o 48 169 Kč více než v roce 2008).

Po rozdělení v roce 2009 Nadace Terezy Maxové dětem získala o 98,5 % méně finančních prostředků z veřejných sbírek než Nadace táta a máma.

5.4.2 DMS

Dárcovská SMS⁴⁹ neboli DMS je jednoduchý a rychlý způsob, který umožňuje jednou textovou zprávou podpořit charitativní organizaci. DMS lze využít pro podporu konkrétní neziskové organizace menší částkou.

Možnost získávat finanční příspěvky formou dárcovských SMS je udělována pouze prověřeným, spolehlivým a důvěryhodným organizacím. DMS je společným projektem Fóra dárců, občanského sdružení usilujícího o podporu filantropie v České republice, a Asociace provozovatelů mobilních sítí. Služba DMS funguje na nekomerčním principu a respektuje zásadu minimálních nákladů na zajištění provozu. Část finančních prostředků za jednotlivé DMS pokrývá náklady operátorů, technického providera a zajištění služby ze strany Fóra dárců a část náleží určené nadaci.

Nadace Terezy Maxové spustila svůj projekt DMS v roce 2005, ale není vyčísleno, kolik v rámci něj obdržela finančních prostředků. V současné době nemá Nadace táta a máma dárcovské SMS zavedeny a Nadace Terezy Maxové dětem zavedla DMS až od roku 2010 a k 31. 3. 2011 získala jejich prostřednictvím 6 264 Kč.

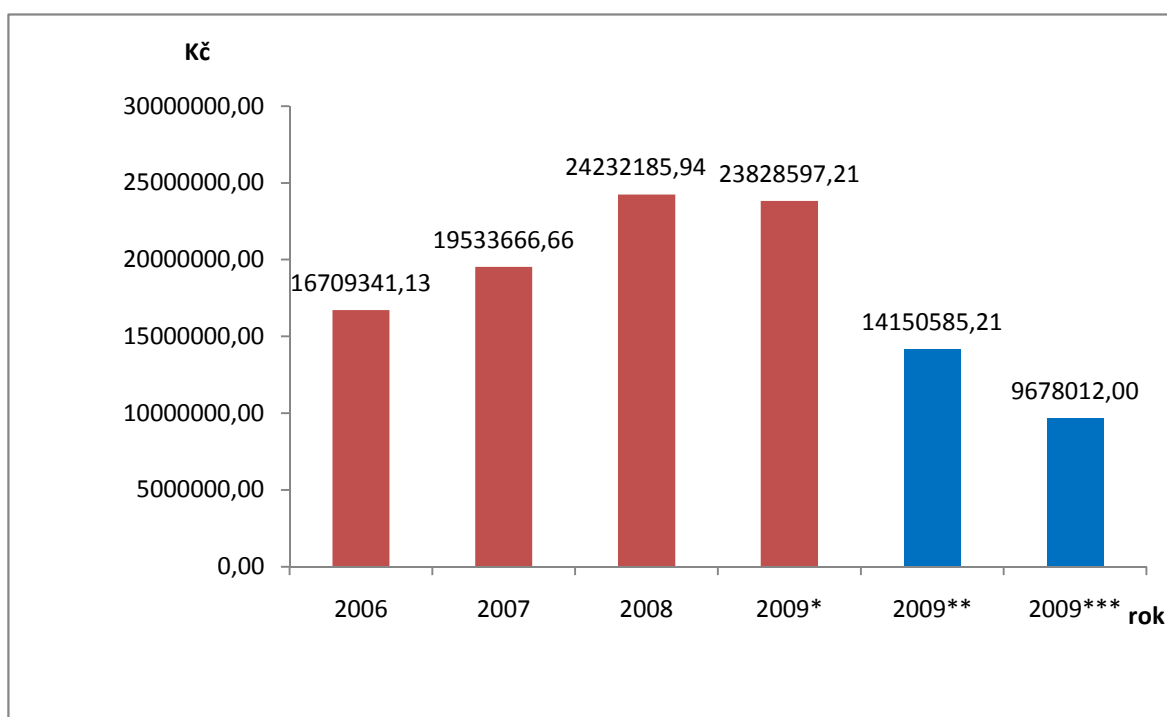
⁴⁹ z anglického Short message service

6 Analýza grantování

Grantování je proces, kdy dochází k přidělování nadačních příspěvků různým organizacím, ale i fyzickým osobám. Poskytování nadačních příspěvků probíhá dle standardních pravidel nadačního vyhodnocení – tedy vždy je posuzováno skutečné a konkrétní naplnění projektových záměrů a cílů, které obdarovaní deklarovali ve svých žádostech. Informace potřebné k analýze grantování jsem čerpala z výročních zpráv z let 2006–2009 Nadace táta a máma⁵⁰ a Nadace Terezy Maxové dětem⁵¹.

6.1 Celková výše nadačních příspěvků

Graf č. 5 Výše nadačních příspěvků finančních z let 2006–2009

Pramen: Práce autorky

Poznámka: * dohromady sečteny příjmy Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem, ** Nadace táta a máma, ***Nadace Terezy Maxové dětem

Z grafu č. 5 vyplývá, že nejvíce financí rozdělila Nadace Terezy Maxové v roce 2008 (24 232 158,94 Kč), což bylo podle mého názoru zapříčiněno mimo jiné i tím, že v těchto letech získala nejvíce darů od fyzických a právnických osob – celkem

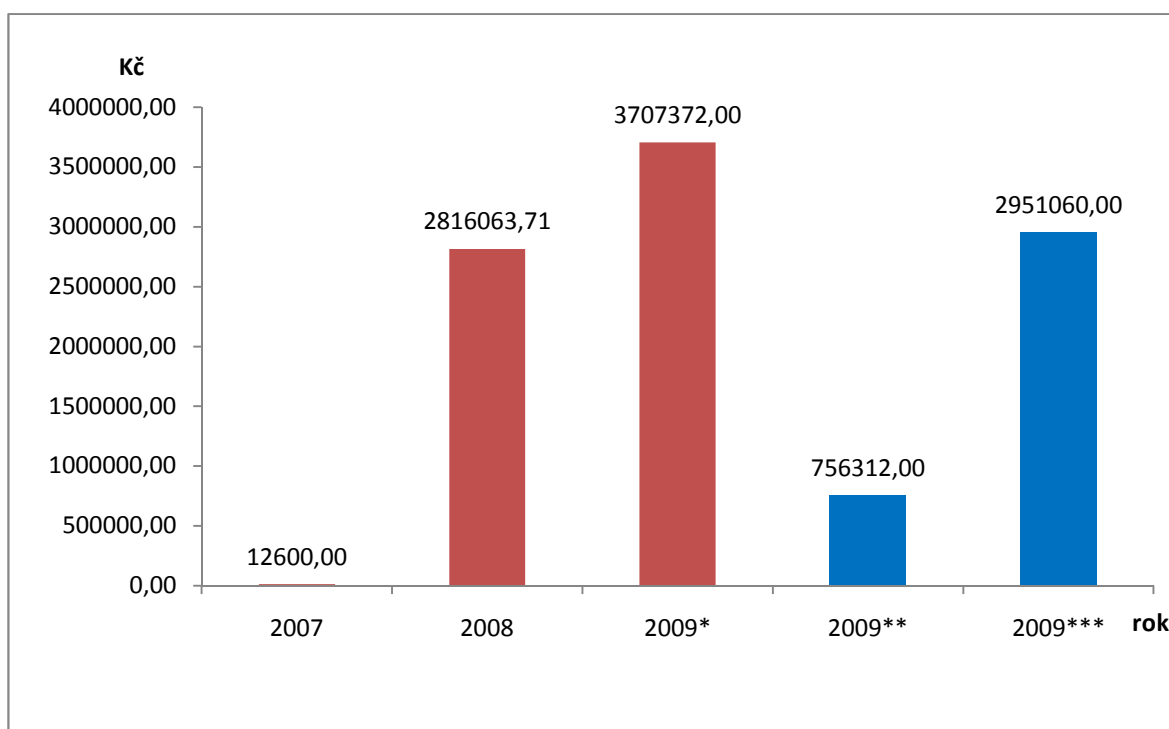
⁵⁰ Nadace táta a máma. *Prohlédněte si naše výroční zprávy* [online].

⁵¹ Nadace Terezy Maxové dětem. *Výroční zprávy* [online].

29 978 073,96 Kč a z toho 80,8 % rozdělila mezi 194 organizace a lidí. Nejvyšší nadační příspěvek (2 816 063,71 Kč) v roce 2008 od Nadace Terezy Maxové získalo občanské sdružení, Člověk hledá člověka.

Nadace táta a máma i přesto, že od fyzických a právnických osob obdržela méně finančních prostředků (3 015 000,95 Kč), rozdělila ve formě nadačních příspěvků o 4 472 573,21 Kč více než Nadace Terezy Maxové dětem a obdarovala 146 organizací a fyzických osob. Nadace táta a máma nejvyšší částku (2 213 820,25 Kč) darovala Informačnímu středisku Mikuláš, o.p.s. Nadace Terezy Maxové dětem poskytla v roce 2009 nadační příspěvek Nadaci táta a máma ve výši 238 019 Kč a nejvyšší nadační příspěvek (2 951 060 Kč) poskytla občanskému sdružení, Člověk hledá člověka

Graf č. 6 Nadační příspěvky poskytnuté občanskému sdružení Člověk hledá člověka, o.s.

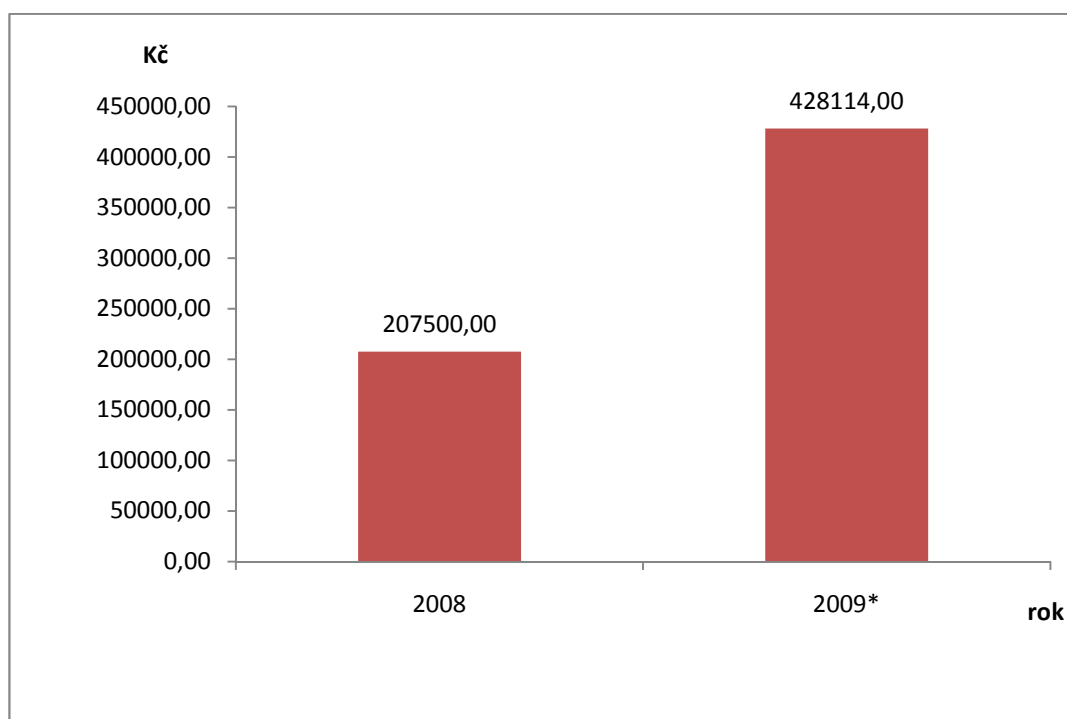
Nadace Terezy Maxové poskytovala nadační příspěvek občanskému sdružení Člověk hledá člověka, o.s.⁵² od roku 2007 až do rozdělení v roce 2009. Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem toto sdružení v roce 2009 podpořili také. V roce 2007 darovala Nadace Terezy Maxové občanskému sdružení Člověk hledá člověka, o.s. částku 12 600 Kč. Za získané finanční prostředky byla uspořádána konference, která nesla název Děti mezi ústavní výchovou a rodinou. V roce 2008 poskytla Nadace Terezy

⁵² Člověk hledá člověka. *Podporujeme rodinu a ohrožené děti!* [online].

Maxové občanskému sdružení Člověk hledá člověka, o.s. částku ve výši 2 816 063,71 Kč a z části (tato částka nebyla vyčíslena) finančních prostředků byl podpořen projekt Pod křídly ČSA. Jde o dlouhodobý terapeuticko-vzdělávací projekt zaměřený na výuku anglického jazyka v dětských domovech pomocí prožitkové metody.

6.2 Celková výše nadačních příspěvků nefinančních

Graf č. 7 Výše nadačních příspěvků nefinančních z let 2008 a 2009

Pramen: Práce autorky

Poznámka: * dohromady sečteny příjmy Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem

Nefinanční nadační příspěvky byly rozděleny jen v letech 2008 Nadací Terezy Maxové a v roce 2009 Nadací táta a máma. Nadace Terezy Maxové v roce 2008 částku 207 500 Kč rozdělila mezi sedm organizací, např. Sdružení pěstounských rodin získalo 44 500 Kč, Občanské sdružení Rozum a Cit získalo 40 000 Kč. Nadace táta a máma celou částku 428 114 Kč věnovala Dětskému domovu a školní jídelně v Olomouci.

7 Projekt Teribear⁵³

Teribear je medvídek, který symbolizuje projekt Nadace Terezy Maxové dětem. Název vznikl z anglického slova teddy bear a Tereza.

Projekt TERIBEAR vznikl ve spolupráci Nadace Terezy Maxové dětem a společnosti SPAR ČOS. Cílem tohoto projektu je odstartovat zájem o produkty charitativní kolekce. Hlavními atributy unikátní kolekce jsou speciální design, kvalitní produkt, skvělá cena a pomoc znevýhodněným rodinám.

Obrázek č. 5 Logo projektu Teribear

Pramen: teribear.jpg⁵⁴

7.1 Historie

Projekt odstartoval v listopadu 2008 pod Nadací Terezy Maxové a po rozdělení v roce 2009 přešel pod Nadaci Terezy Maxové dětem. Na projektu se od vzniku podílí společnost SPAR ČOS, provozovatel hypermarketů INTERSPAR, a od roku 2010 na projektu spolupracuje i Českomoravský fotbalový svaz. Společnost SPAR ČOS získala za tento charitativní projekt cenu Filantrop roku 2009, a to v kategorii „Partnerství se zákazníky“.

Zatím se podařilo připravit šest charitativních kolekcí, a to Zimní kolekce 2008, Valentýnská kolekce 2009, Letní kolekce 2009, Zimní kolekce 2009, Golden Edition 2009 a Zimní kolekce 2010.

⁵³ Teribear [online].

⁵⁴ teribear.jpg (JPEG obrázek, 135×135 bodů) [online].

7.2 Princip podpory

7.2.1 Princip podpory SPAR ČOS

Motto projektu je „HRDINOU MŮŽE BÝT KAŽDÝ“. Každý zákazník zakoupením výrobku se symbolem TERIBEAR v síti Interspar podpoří Nadaci Terezy Maxové dětem a její projekt zaměřený na podporu náhradní péče. Díky této pomoci mohou děti z ústavů získat domov. Z každého prodaného výrobku kolekce TERIBEAR je připsána přesně stanovená část na konto nadace.

7.2.2 Princip podpory ČMFS

Spolupráce probíhá jak na ligové, tak i reprezentační úrovni. V ligové části se konají dvě předem zvolená TERIBEAR kola, ve kterých se všechny Gambrinus týmy aktivně zapojí do projektu. Domácí klub v TERIBEAR kole zaplatí vždy 30 000 Kč, všichni úspěšní střelci kola přidají nadaci další tisícikorunu.

Podobný postup byl zvolen také při reprezentační části spolupráce. Za každého platícího diváka, který navštíví jeden ze čtyř domácích kvalifikačních duelů české fotbalové reprezentace, odvede svaz na konto TERIBEAR 10 Kč, částkou 5 000 Kč pak přispějí úspěšní střelci branek z českého výběru.

7.3 Projekty podpořené z financí získaných díky projektu TERIBEAR

První projekty byly podpořeny v rámci grantového kola 2009/2010 nadací Terezy Maxové dětem. Každý projekt dostal finanční prostředky na podporu své realizace v roce 2010, celkem již bylo rozděleno 1 500 000 Kč.

Zatím bylo podpořeno šest organizací a to, Sdružení pěstounských rodin (Brno), Oblastní charita (Most), Středisko pomoci ohroženým dětem, ROSA (Kladno), Diakonie ČCE – Středisko (Plzeň), Kolpingova rodina Praha, Člověk hledá člověka, o. s. Kolik finančních prostředků dostala konkrétně každá organizace, Nadace Terezy Maxové dětem neuvádí.

8 Zhodnocení financování a grantování

Fórum dárců sestavilo k roku 2007 žebříček nejštědřejších nadací a nadačních fondů. Smyslem je, aby veřejnost měla přehled o objemu prostředků, které tyto subjekty v uplynulém roce poskytly formou nadačních příspěvků třetím osobám. Bylo hodnoceno 60 nadací a 20 nadačních fondů.⁵⁵

Tabulka č. 2 Nadace, které v roce 2007 poskytly nejvíce nadačních příspěvků

NADACE	NADAČNÍ PŘÍSPĚVKY V KČ
1. Nadace rozvoje občanské společnosti	167 649 000,00
2. Nadace ČEZ	167 356 800,00
3. Nadace Charty 77	38 939 267,00
4. Nadace Fund Praha Open Society	27 696 166,00
5. Nadace ADRA	24 909 247,00
6. Nadace České spořitelny	24 631 453,00
7. Nadace Terezy Maxové	23 628 299,00
8. Nadace Partnerství	18 911 000,00
9. Nadace O2	18 530 000,00
10. Nadace Vodafone	14 396 238,00

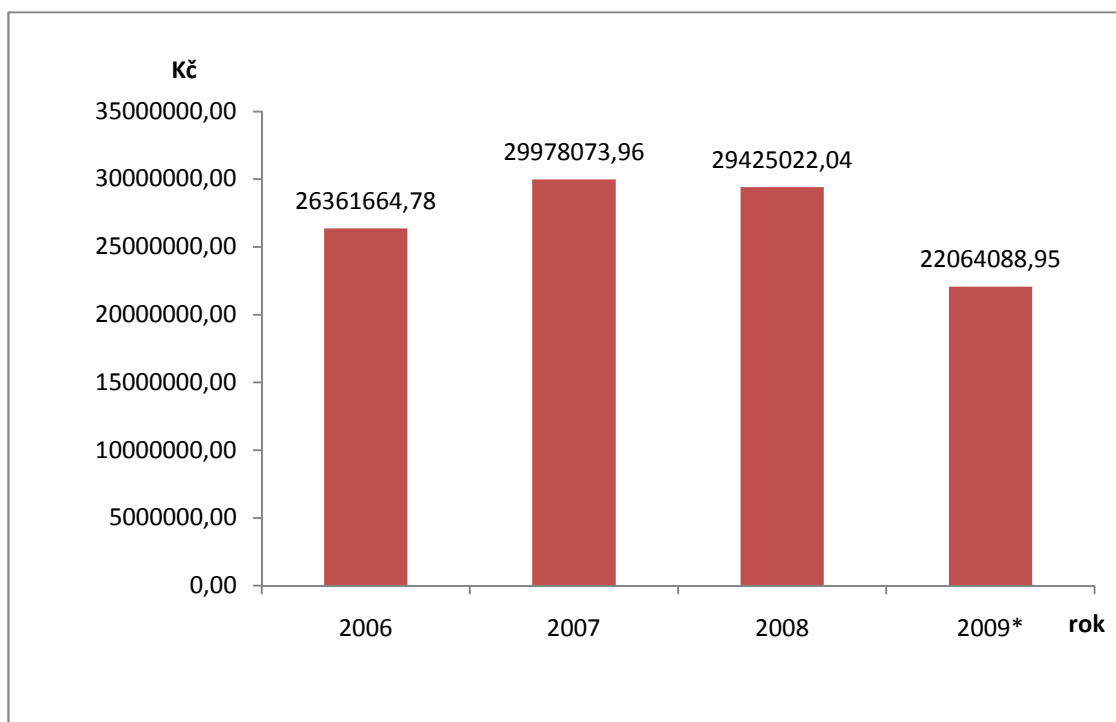
Pramen: Nadace O2⁵⁶

Žebříček byl sestavován před rozdělením Nadace Terezy Maxové. Nadace Terezy Maxové se umístila na sedmém místě a oproti první Nadaci společnosti rozvoje občanské darovalo o 144 020 701 Kč méně. Nejvíce nadačních příspěvků poskytly Nadace rozvoje občanské společnosti a Nadace ČEZ, které rozdělily částku 335 005 800 Kč.

⁵⁵ Nadace O2. *Nadace a fondy se vloni činily* [online].

⁵⁶ Nadace O2. *Nadace a fondy se vloni činily* [online].

Graf č. 8 Přijaté finanční dary od fyzických a právnických osob z let 2006–2009

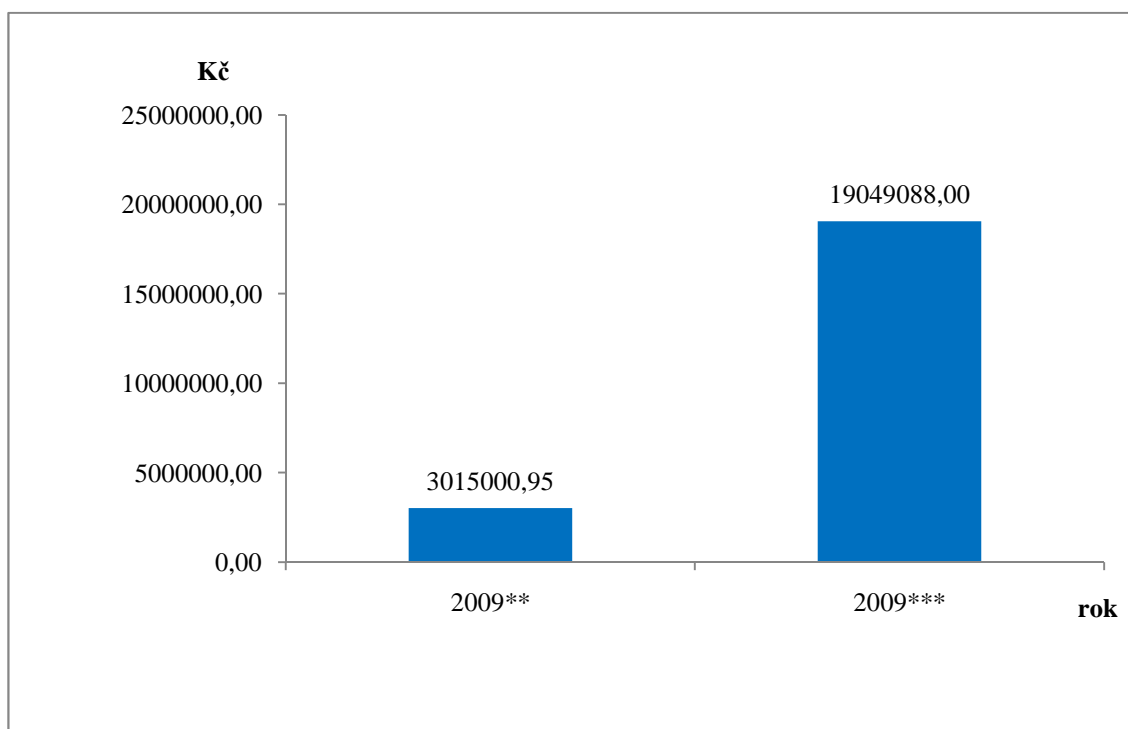

Pramen: Práce autorky

Poznámka: * dohromady sečteny příjmy Nadace Táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem

V grafu č. 8 můžeme vidět, kolik finančních prostředků získala Nadace Terezy Maxové v letech 2006–2009 a Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem v součtu v roce 2009. V roce 2006 získala Nadace Terezy Maxové o 3 616 409,18 Kč méně finančních prostředků než v roce 2007. V letech 2007 a 2008 obdržela Nadace Terezy Maxové přibližně stejnou celkovou částku (v roce 2007 jen o 553 051,92 Kč méně než v roce 2008). Po rozdělení nadace v roce 2009 klesl příjem finančních prostředků.

Graf č. 9 Přijaté finanční dary od fyzických a právnických osob pro Nadaci táta a máma a Nadaci Terezy Maxové dětem

Pramen: Práce autorky

Poznámka: ** Nadace táta a máma, *** Nadace Terezy Maxové dětem

Z grafu č. 9 je patrné, že Nadace Terezy Maxové dětem získala od dárců o 84,2 % (o 16 034 087,05 Kč) více finančních prostředků než Nadace táta a máma. Podle mého názoru to bylo zapříčiněno zejména tím, že Nadace táta a máma ztratila patronát Terezy Maxové a lidé název nadace neznali.

9 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnotit finanční zdroje a grantové řízení Nadace Terezy Maxové dětem v letech 2006–2009. Jelikož se nadace Terezy Maxové 1. února 2009 rozdělila na Nadaci táta a máma a Nadaci Terezy Maxové dětem, zhodnotila jsem finanční zdroje a grantové řízení Nadace Terezy Maxové v letech 2006–2008, Nadace táta a máma v roce 2009 a Nadace Terezy Maxové dětem v roce 2009.

Práce je rozdělena na tři části. Před zhodnocením finančních zdrojů a grantového řízení předchází v první části bakalářské práce vymezení základních pojmů, jako jsou neziskový sektor, neziskové organizace, typy neziskových organizací, nestátní neziskové organizace atd. První část také vysvětluje pojem nadace, jejich zřízení, vznik, zrušení a orgány nadace. Ve druhé části bakalářské práce se věnuji dvěma konkrétním nadacím, Nadaci táta a máma a Nadaci Terezy Maxové dětem. Jsou zde uvedeny cíle nadace, jejich účel, poslání a zdroje majetku nadací. Třetí část zahrnuje analýzu financování, analýzu grantování a projekt Teribear.

Při analýze financování jsem si rozdělila dárce na fyzické osoby a právnické osoby. Při analýze fyzických dárců jsem zjistila, že nejvíce finančních prostředků (4 514 985,77 Kč) poskytli posuzované nadaci dárce v roce 2008. Při analýze právnických dárců jsem zjistila, že nejvíce dárců (127 dárců) darovalo finanční příspěvek Nadaci Terezy Maxové v roce 2006 a nejmenší počet dárců (96 dárců) byl v roce 2007, i přes to v roce 2007 dostali více (27 365 517,09 Kč) finančních prostředků než roce 2006 (23 209 424,72 Kč). Z toho jsem usoudila, že nezáleží na počtu dárců, ale spíše na částce, kterou jednotliví dárce darovali. Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem se snaží získat finanční prostředky i jiným způsobem, např. formou veřejné sbírky nebo DMS. Veřejné sbírky pořádají obě dvě nadace a nejvíce vybraných financí (2 055 776 Kč) bylo získáno před rozdělením Nadace Terezy Maxové v roce 2006. Dalším způsobem získávání finančních prostředků jsou dárcovské SMS (DMS), ty ale zavedla jen Nadace Terezy Maxové dětem, a to až v roce 2010.

Při analýze grantování jsem zjistila, že nejvíce nadačních příspěvků (24 232 185,94 Kč) rozdělila nadace Terezy Maxové v roce 2008. Podle mého názoru na to mělo vliv i to, že v roce 2008 získala nadace Terezy Maxové nejvíce finančních prostředků od fyzických a právnických osob. Ve výročních zprávách nadací jsem vyhledala, že Nadace Terezy Maxové každý rok podpořila občanské sdružení Člověk hledá člověka, o.s. a Nadace táta a máma a nadace Terezy Masové dětem v tom v roce 2009 pokračovala.

10 Seznam použitých zdrojů

10.1 Monografie a seriálové publikace

- BARTÁKOVÁ, J. *Zhodnocení financování neziskové organizace*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2010. 56 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.
- BOUKAL, P., VÁVROVÁ, H., aj. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.
- HUDCOVÁ, Z. Nadace a nadační fondy. *Právní rádce*, 2000, roč. 8, č. 12, s. 15–17. ISSN 1210–4817.
- HYÁNEK, V., ŠKARABELOVÁ, S., ŘEŽUCHOVÁ, M. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů*. Brno: CVNS, 2005. 39 s. ISBN 80-239-5262-5.
- POTŮČEK, M., aj. *Veřejná politika*. Praha: Slon, 2005. 399 s. ISBN 80-86429-50-48.
- REKTOŘÍK, J., aj. *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
- STEJSKAL, J. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Polygraf, 2010. 272 s. ISBN 978-80-86825-55-7.
- ŠEDIVÝ, M., TURNEROVÁ, J. *Role správní rady v řízení neziskové organizace: se zaměřením na obecně prospěšné společnosti*. 1. vyd. Praha: Informační centrum neziskových organizací, 2003. 29 s. ISBN 80-86423-08-5.
- ŠIMKOVÁ, E. *Management a marketing v praxi neziskových organizací*. 4. aktualiz. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 174 s. ISBN 978-80-7435-012-2.
- ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru (Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS)*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2005. 52 s. ISBN 80-239-4057-0..
- ŠKARABELOVÁ, S., aj. *Když se řekne nezisková organizace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2002. 129 s. ISBN 80-210-3031-3.
- TUČKOVÁ, Z. *Ekonomika služeb*. Znojmo: SVŠE Znojmo, 2009. 110 s. ISBN 978-8087314-03-6.

- VALIŠOVÁ, V. *Analýza zdanění neziskové organizace*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta ekonomicko-správní, 2010. 58 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Pavla Kvapilová.

10.2 Internetové zdroje

- Centrum pro výzkum neziskového sektoru. *Dárcovství v očích veřejnosti* [online]. [cit. 2011-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.e-cvns.cz/soubory/Final.pdf>>.
- Česko. Zákon č. 227 ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 80, s. 4730–4739. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1997/sb080-97.pdf>>.
- Člověk hledá člověka. *Podporujeme rodinu a ohrožené děti!* [online]. [cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.clovekhledacloveka.cz>>.
- Hlavní galerie - Nadace Terezy Maxové [online]. [cit. 2011-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.terezamaxovadetem.cz/o-nadaci/fotogalerie/1-Hlavni-galerie/>>.
- Ke stazeni_logo NTM_jpg.jpg (JPEG obrázek, 145×76 bodů) [online]. [cit. 2011-04-15]. Dostupné z WWW: <http://www.nadacetm.cz/files/files/Ke%20stazeni_logo%20NTM_jpg.jpg>.
- Nadace O2. *Nadace a fondy se vloni činily* [online]. 10. 3. 2009, [cit. 2011-04-15]. Dostupný z WWW: <http://www.nadaceo2.cz/pro_media/psalo_se_o_nas/_103.html>.
- Nadace táta a máma. *Poslání a cíle* [online]. [cit. 2011-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.nadacetm.cz/79-PoslaniaCile.html>>.
- Nadace táta a máma. *Statut Nadace táta a máma* [online]. 16. 7. 2009, [cit. 2011-03-01]. Dostupný z WWW: <http://www.nadacetm.cz/files/files/Statut_Nadace_tata_a_mama_3.pdf>.
- Nadace táta a máma. *Nadace táta a máma* [online]. 2011, [cit. 2011-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.nadacetm.cz>>.
- Nadace táta a máma. *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2011-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.nadacetm.cz/89-Vyrocnizpravy.html>>.
- Nadace Terezy Maxové dětem. *Grantová pravidla* [online]. c2009–2011, [cit. 2011-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.terezamaxovadetem.cz/grantove-rizeni/grantova-pravidla/>>.

- Nadace Terezy Maxové dětem. *Nové logo Nadace Terezy Maxové dětem* [online]. [cit. 2011-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.terezamaxovadetem.cz/o-nadaci/novinky/15-Nove-logo-Nadace-Terezy-Maxove-detem/>>.
- Nadace Terezy Maxové dětem. *Společné tiskové prohlášení: Řešení problematiky opuštěných dětí dostává další rozměr* [online]. 1. 2. 2009, [cit. 2011-03-25]. Dostupný z WWW: <http://www.terezamaxovadetem.cz/files/press/TZ_rozdeleni_nadaci_unor_2009.pdf>.
- Nadace Terezy Maxové dětem. *Výroční zpráva 2009* [online]. 2010, [cit. 2011-03-01]. Dostupný z WWW: <http://www.terezamaxovadetem.cz/files/ar/VZ_2009.pdf>.
- Nadace Terezy Maxové dětem. *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2011-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.terezamaxovadetem.cz/o-nadaci/vyrocnizpravy/>>.
- Nadace Terezy Maxové dětem. *Nadace Terezy Maxové* [online]. c2009-2011. [cit. 2011-03-01] Dostupný z WWW: <<http://www.terezamaxovadetem.cz/>>.
- Neziskovky.cz. *O neziskových organizacích* [online]. 2010. [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor-/>.
- Neziskovky.cz. *Co to je neziskový sektor Neziskovky v ČR fakta: O neziskových organizacích* [online]. [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor-/>.
- Neziskovky.cz. *Individuální dárcovství v číslech* [online]. [cit. 2010-01-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.neziskovky.cz/clanek/1459/512/darcovstvi/individualni-darcovstvi-v-cislech/>>.
- SALAMON, L. M., ANHEIER, H. K. *In Search of the Nonprofit Sector II: The Problem of Classification* [online]. [cit. 2011-04-15]. Working Papers of the Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, no. 3. Baltimore: The Johns Hopkins Institute for Policy Studies, 1992. [cit. 2011-04-19]. Dostupný z WWW: <http://admcf.com/jhu/pdfs/CNP_Working_Papers/CNP_WP3.pdf>. ISBN 1-886333-09-2.
- *Teribear* [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.teribear.cz/#/Projekt/Novinky>> .
- *teribear.jpg* (JPEG obrázek, 135×135 bodů) [online]. [cit. 2011-04 15]. Dostupné z WWW: <<http://static.akcniceny.cz/foto/novinky/000069/teribear.jpg>>.

11 Seznam tabulek, obrázků grafů

Tabulka č. 1 Srovnání struktury v klasifikacích ICNPO, COPNI a OKEČ.....	15
Tabulka č. 2 Nadace, které v roce 2007 poskytly nejvíce nadačních příspěvků	42
Obrázek č. 1 Členění národního hospodářství podle principu financování.....	11
Obrázek č. 2 Logo Nadace táta a máma	27
Obrázek č. 3 Logo Nadace Terezy Maxové dětem.....	28
Obrázek č. 4 Patronka nadace Tereza Maxová.....	29
Obrázek č. 5 Logo projektu Teribear.....	40
Graf č. 1 Přijaté finanční dary od fyzických osob z let 2006–2009	32
Graf č. 2 Přijaté finanční dary od právnických osob z let 2006–2009	33
Graf č. 3 Přijaté nefinanční dary od právnických osob.....	34
Graf č. 4 Finanční prostředky získané z veřejných sbírek z let 2006–2009.....	35
Graf č. 5 Výše nadačních příspěvků finančních z let 2006–2009	37
Graf č. 6 Nadační příspěvky poskytnuté občanskému sdružení Člověk hledá člověka	38
Graf č. 7 Výše nadačních příspěvků nefinančních z let 2008 a 2009.....	39
Graf č. 8 Přijaté finanční dary od fyzických a právnických osob z let 2006–2009.....	43
Graf č. 9 Přijaté finanční dary od fyzických a právnických osob pro Nadaci táta a máma a Nadaci Terezy Maxové dětem	44

12 Seznam příloh

Příloha č. 1 Grantová pravidla Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem

Příloha č. 1 Grantová pravidla Nadace táta a máma a Nadace Terezy Maxové dětem⁵⁷

Základní ustanovení

- Nadace Terezy Maxové dětem poskytuje nadační příspěvky vždy v souladu s posláním a účelem nadace.
 - Správní rada nadace má právo vyhlásit veřejná otevřená a uzavřená výběrová řízení na poskytnutí nadačního příspěvku v souladu s posláním a cíli nadace.
 - Nadační příspěvky se přiznávají výhradně na základě výběru ze žádostí žadatelů v rámci a dle pravidel výběrového řízení daného těmito grantovými pravidly.
 - Tato grantová pravidla se nevztahují na případy, kdy Správní rada nadace rozhodne o poskytnutí nadačního příspěvku mimo grantové řízení.

Účast v grantovém řízení

Existují tři druhy účasti v grantovém řízení:

- Typy organizací, které mohou žádat o nadační příspěvek
 - O nadační příspěvek mohou žádat následující subjekty:
 - nestátní neziskové organizace (OS, OPS),
 - příspěvkové organizace,
 - fyzické osoby (pěstounské rodiny, mladí lidé, kteří prošli ústavní výchovou).
- Typy záměrů, na které je možno žádat o nadační příspěvek
 - obsah záměru musí být v souladu s posláním a účelem nadace a vycházet z jedné ze tří priorit nadačního zaměření 1) prevence, 2) náhradní rodina a 3) kompenzace,
 - záměr bude realizován na území České republiky,
 - doba realizace záměru nesmí přesáhnout 12 měsíců. Projektovým záměrem je míněn záměr v délce trvání 6–12 měsíců. Neprojektovým záměrem je míněn krátkodobý záměr v délce trvání 0–6 měsíců.

⁵⁷ Nadace Terezy Maxové dětem. *Grantová pravidla* [online].

- Výčet druhů nákladů, na které není možné poskytnout nadační příspěvek
 - Druhy nákladů, na něž není možné poskytnout nadační příspěvek:
 - investiční záležitosti (stavební úpravy, rekonstrukce, výstavby atd.),
 - nákup vybavení (nábytek, technické zázemí atd.),
 - nákup vozové techniky,
 - nadace neposkytuje nadační příspěvky zpětně.
- četnost žádostí o nadační příspěvek
 - Do jednoho grantového řízení může jeden žadatel podat více žádostí (nevztahuje se na ING Bank Fond Nadace Terezy Maxové dětem).
 - Žadateli může být v rámci jednoho grantového řízení uděleno více nadačních příspěvků (nevztahuje se na ING Bank Fond Nadace Terezy Maxové dětem).

Žádost o nadační příspěvek

• Nadační příspěvek je přidělován žadateli na základě řádně vyplněného tiskopisu „Formulář žádosti o nadační příspěvek“ (dále jen „žádost“). Nedílnou součástí žádosti jsou i povinné přílohy.

• Tiskopis žádosti lze získat na internetových stránkách nadace www.terezamaxovadetem.cz či požádat o jeho zaslání.

• Nadace přijímá žádosti v termínu od vyhlášení výzvy k podání žádosti až do předem známého termínu uzávěrky.

• Pro přijetí žádosti je určující datum poštovního razítka, datum odeslání e-mailu nebo faxu, v případě osobního doručení potvrzené datum převzetí žádosti. Projekty zaslané po termínu uzávěrky budou vyřazeny z grantového hodnocení.

• Žádosti, které budou splňovat formální a věcné požadavky, budou postoupeny k dalšímu hodnocení.

• Neúplné žádosti a žádosti neodpovídající poslání a cílům nadace budou vyřazeny z grantového hodnocení.

• Pokud nadace uzná za vhodné, má právo vyžádat si další podklady potřebné pro posouzení oprávněnosti žadatele či žádosti o nadační příspěvek.

• Pokud nadace uzná za vhodné, může si pro své rozhodnutí vyžádat odborný posudek.

- Nadace vede evidenci žádostí o nadační příspěvek a agendu spojenou s grantovým hodnocením a rozhodnutím.

Schvalování nadačních příspěvků

- Nadace předloží všechny nevyřazené žádosti k posouzení Správní radě nadace.
- O udělení nadačních příspěvků rozhoduje Správní rada nadace na základě doporučení grantové komise, která posuzuje žádosti žadatelů.
- Rozhodnutí Správní rady nadace je konečné a nelze se proti němu odvolat.
- Nadace je oprávněna, na základě vlastního uvážení, snížit nadační příspěvek oproti požadované částce. V takovém případě musí žadatel prokázat, před uzavřením smlouvy, že:
 - zajistí z jiných zdrojů kofinancování nepokryté části záměru,
 - nebo doloží, že i případná nižší částka příspěvku bude dostačující pro realizaci záměru a v tomto případě předloží přepracovaný záměr v návaznosti na nižší rozpočet.
- Na poskytnutí nadačního příspěvku není právní nárok. Nadace je oprávněna jednotlivé nebo i všechny žádosti odmítnout a není povinna žadateli toto odmítnutí zdůvodňovat.
- Obecná kritéria, k nimž nadace přihlíží při posuzování projektů, jsou:
 - projektový záměr: potřebnost projektu, funkčnost, přínos, originalita a forma řešení, udržitelnost, jasná a konkrétní vize projektového záměru,
 - finanční stránka: hospodárnost projektu, přiměřenost rozpočtu projektu, poměr administrativních nákladů k celkovým nákladům projektu,
 - kvalita zpracování žádosti: přesná a podstatná fakta, jasný, srozumitelný a přehledný výklad, dostatek podpůrných argumentů,
 - způsobilost žadatele: zkušenost, odbornost, dosavadní aktivity, hospodaření organizace.
- Žadatelé budou písemně informováni o rozhodnutí Správní rady nadace týkající se jejich žádostí.
- Žadatele, jehož žádost nebyla schválena, informuje nadace písemně nejpozději do 60 kalendářních dnů po vyřazení a zamítnutí žádosti Správní radou nadace.
- Podklady poskytnuté spolu s žádostí o poskytnutí nadačního příspěvku se žadatelům nevracejí.

Pravidla nakládání s nadačním příspěvkem

- Poskytnutý nadační příspěvek musí být použit výhradně na realizaci záměru, který byl obsahem žádosti a realizovaný v uvedeném termínu. Termín realizace je možné posunout v rozumné míře s přihlédnutím k povaze projektu.

- Poskytnutý nadační příspěvek musí být použit v souladu a dle pravidel obsažených v platných právních předpisech, nadační listině, statutu nadace, v těchto grantových pravidlech, v příslušné grantové výzvě, ve smlouvě o nadačním příspěvku uzavřené mezi žadatelem a nadací.

- Změny v rozpočtu: rozpočtové položky se mohou lišit od schválených částek, pokud jsou splněny následující podmínky:

- změna neovlivní cíl a záměr projektu,
- finanční dopad je omezen na přesun v rámci jedné určité kapitoly rozpočtu nebo na převod mezi kapitolami rozpočtu, který zahrnuje změnu menší než 20% původní částky dané kapitoly,
- v těchto případech může příjemce provést změny rozpočtu a je povinen informovat o nich nadaci,
- ve všech ostatních případech je třeba nejprve podat písemnou žádost o změnu.

- Pokud je s poskytnutým nadačním příspěvkem nakládáno jinak, je příjemce povinen vrátit v míře:

- celý poskytnutý nadační příspěvek, pokud nebude použit v souladu s těmito grantovými pravidly, pokud žadatel odmítne nebo neumožní kontrolu využití nadačního příspěvku nebo pokud nedoloží použití příspěvku ve stanovených termínech, případně v jiných případech stanovených ve smlouvě o poskytnutí nadačního příspěvku,
- příslušnou část poskytnutého nadačního příspěvku v případě že projekt, či některá jeho část, je realizován s nižšími náklady oproti schválenému rozpočtu.

- Pokud nastanou podmínky pro vrácení části nebo celého nadačního příspěvku, je žadatel povinen toto oznámit nadaci neprodleně poté, co se o této skutečnosti dozví.

- Lhůta pro vrácení části nebo celého nadačního příspěvku činí 30 dnů ode dne, kdy nadace žadatele k tomuto úkonu písemně vyzve, nestanoví-li výzva jinou lhůtu,

Smlouva o poskytnutí nadačního příspěvku

- Nadace uzavírá s příjemcem nadačního příspěvku smlouvu o poskytnutí nadačního příspěvku.
- Smlouva o poskytnutí nadačního příspěvku je navržena nadací a obsahuje zejména:
 - výši přiděleného příspěvku,
 - účel, na který byl příspěvek přidělen,
 - způsob čerpání nadačního příspěvku,
 - termín, do kterého je příjemce nadačního příspěvku povinen předložit vyúčtování nadačního příspěvku a doložit využití finančních prostředků,
 - povinnost žadatele umožnit nadaci průběžnou kontrolu dokumentace a způsobu užití poskytnutého nadačního příspěvku.
- Žadatel návrh smlouvy o poskytnutí nadačního příspěvku podepíše ve lhůtě stanovené nadací. Pokud tak neučiní, pozbývá rozhodnutí o přidělení nadačního příspěvku platnosti a nadace může použít grant jiným způsobem.

Kontrola použití nadačního příspěvku

- Nadace si vyhrazuje právo průběžně kontrolovat použití poskytnutého nadačního příspěvku.
- Příjemce nadačního příspěvku je povinen dodat nadaci průběžnou a závěrečnou zprávu, pakliže doba realizace projektu je delší než 6 měsíců a závěrečnou zprávu v případě, že doba realizace projektu je kratší či se rovná 6 měsícům.
- Nadace si může vyžádat provedení nezávislého auditu podpořeného záměru a má právo určit si auditora. V takovém případě hradí náklady spojené s auditem nadace.

Závěrečná ustanovení

- Nadace nehradí žadatelům a osobám s nimi spojenými žádné náklady a výdaje související s grantovým řízením či jednáním o uzavření smlouvy o nadačním příspěvku.
- Rozhodnutí o přidělení nadačního příspěvku záleží zcela na uvážení nadace.
- Pravidla obsažená v Grantových pravidlech, grantové výzvě či jakémkoli jiném dokumentu souvisejícím s grantovým řízením nepředstavují závazek nadace vůči žadatelům ani jakékoli jiné osobě podle zmíněných pravidel postupovat.

- Nadace má právo:
 - na zrušení grantového řízení,
 - na rozhodnutí o nepřidělení žádného nadačního příspěvku,
 - odmítnutí poskytnutí části nebo celého přiznaného grantu a to i v případech, že již došlo k vyhlášení výsledků grantového řízení.
- Na přiznání nadačního příspěvku není právní nárok, právní nárok může vzniknout nejdříve až uzavřením smlouvy o poskytnutí nadačního příspěvku a splněním podmínek pro poskytnutí nadačního příspěvku sjednaných v dané smlouvě.